

„Вірою ми розуміємо,
що біжи словом Божим
збудовані.”

Єбр. 11:3

ВІРА Й НАУКА

111

ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ

1980

FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

111 NOVEMBER — DECEMBER 1980

Передплата: Річна 8.00 дол.
 Піврічна 4.00 дол.

Передплату посилати на адресу:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Свято Слави	1
2. Від атеїзму — до віри	2
3. Поглянь	3
4. Радісна вістка	4
5. Звідки прийшла радість?	7
6. Вічне Дитя	8
7. Ангели співають	11
8. Душа	12
9. До досконалости	15
10. Відплата	15
11. Другий прихід Христа	16
12. Життєвий шлях віруючої людини	20
13. Крах епохи міфів (10)	24
14. Унікальні чуда Ісуса	31
15. Мертве помогло живому	36
16. Геніальна дитина	38
17. Зробіть щось добре	38
18. Вік паперу	39
19. Звідусіль	39
20. Шановні читачі!	41
21. Нові видання	41

Свято Слави

„І ось раптом з'явилася з ангелом сила велика небесного війська, що Бога хвалили й казали: „Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!” (Лук. 2:13-14).

Так урочисто і велично супроводило Небо прихід на землю Однородженого Сина Божого, Спасителя світу, пам'ятної різдвяної ночі.

Слава Богу на висоті! Бо великого милосердя і незмірної любови Бог виявив дію Своєї благодаті до „нижчих”, до мешканців землі, щоб підійняти їх до слави „вищих”, до слави небожителів.

Слава Богу на висоті! Бо Великий добровільно умалив Себе, зійшов до „малих” на землю, щоб принести їм великий дар Божого прощення, дар примирення з Богом і миру на землі.

Слава Богу на висоті! Бо джерело Вищого Добра пробилось серед сухої пустелі людських сердець, щоб перетворити їх на квітучий едемський сад, щоб, замість злої волі, запанувала в них воля добра.

Слава Богу хай буде і на землі, як на висоті! Хай краса небесної слави захопить кожную людську душу і наповнить вщерть Божественністю Різдвяної Події.

I. A. B.

Атеїст Вільям Дж. Мерей — навернувся до Бога! — подію цю сприйняли американці, як безсумнівне чудо Боже.

Хто такий Вільям Дж. Мерей? Син горезвісної воюючої американської атеїстки — Меделен О'Гейр.

Виступаючи не так давно по телебаченню в місті Даллас (стейт Техас), В. Мерей заявив, що в його житті зайшла велика зміна, відколи він відкинув атеїзм і присвятив своє життя Богові: „Я належав до організації (атеїстичної) моєї матері і це майже зруйнувало мене. Те, що Бог може зробити в житті через віру, — є чудом”.

У його шістнадцять років мати втягнула до компанії про заборону молитви в публічних школах Америки. І, як це в житті буває, доки добре насіння пустить паростки, бур'ян встигає прорости. Тоді, як віруючі не припускали чогось подібного, Найвищий суд ЗСА визнав неконституційною практиковану до того часу молитву в публічних школах.

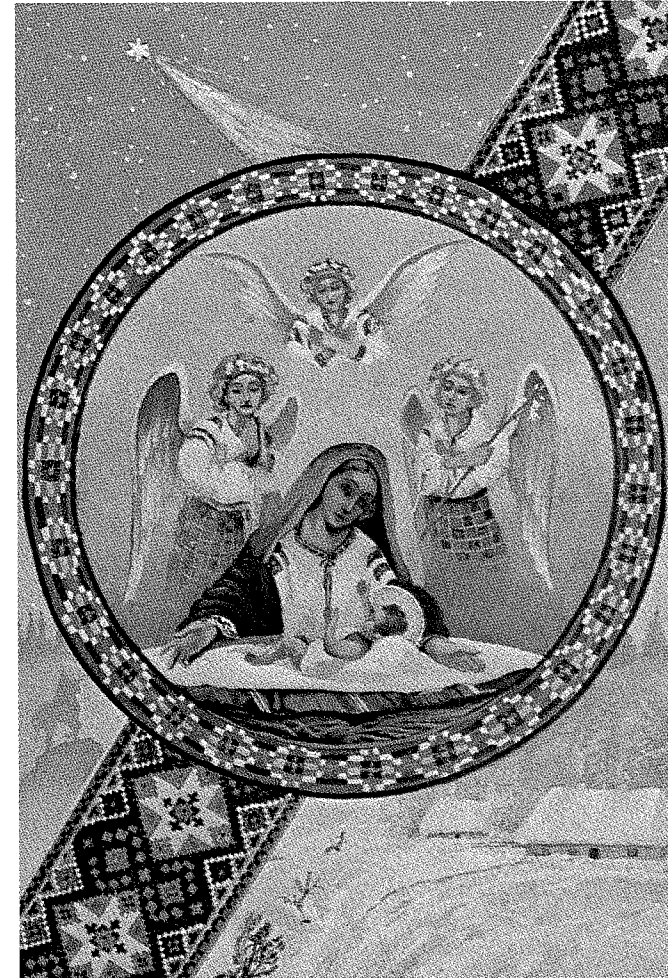
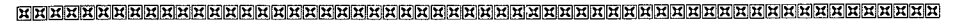
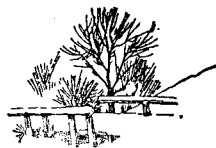
Тепер Вільяму Мерей 34 роки. Його заява, що він наново народився в християнстві, і прилюдне

перепрошення за те, що він прийняв уділ в антирелігійній кампанії своїй матері, не тільки здивувала, а й захопила християнський світ.

У телевізійному інтерв'ю він окреслив атеїзм як егоцентричну, матеріялістичну догму, ради якої люди вмирають та можуть вбивати.

Атеїстичну організацію своєї матері назвав він плеканням культу особи. Організація ця тоді, коли він очолював її, нараховувала в ЗСА 1240 членів. Протягом недовгого часу „я був зовсім нервово зруйнований, — визнає В. Мерей, — випалював щоденно чотири пачки цигарок, а вночі завжди випивав півкварти віскі”. Згодом став замислюватися над суттю життя, над його значенням. І „сталося чудо в моєму житті”.

Він шукав і знайшов дорогу до Бога. Відтоді звільнився від алкоголю та цигарок... Тепер „я відчуваю полегшення, відпруження від тягару, якого, заплутавшись, змушений був носити. Життя моє змінилось. Небосхил блакитний, трава зелена. Бог є на небі й усе на світі добре”.

П. Гагаринський.

Поглянь

Поглянь сюди: тут в яслах Божий Син.
О, чудо! в тілі Бог зійшов на землю.
Створив весь світ увесь безмежний Він,
А ясла вбогі вибрав за оселю.

РАДІСНА ВІСТКА

Прості та вбогі пастухи, що нічної пори пильнували отари овець на віфлеємських полях, раптом стали перед дивною дійсністю: надприродна істота, оточена сяєвом Божої слави, з'явилася біля них сповістити зрозумілою їм мовою незвичайно радісну новину. Не сподіваючись появи ангела, пастухи перестрашилися страхом великим. Приходу хижого вовка з лісу, появи заблудлого левчука з пустині, або наближення злодія вони сподівалися кожної хвилини, тому то й пильнували отари свої. Але гостя з неба у дивному небесному сяєві вони ніколи навіть не думали зустрінути в своїм житті. Чому ж мав би їх відвідати в дивному сяєві світла такий незвичайний посланець неба серед темної ночі? Проте причина приходу ангела до них була дуже велика. Він прийшов сповістити їм радість велику, бо сталося сповнення особливої надії людям усім.

Тому глибоку тишу сьайної зоряної ночі перервав голос небесного провісника, який стривоженим пастухам сказав: „Не лякайтесь, бо я ось благовіщу вам радість велику, що станеться людям усім. Бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, що Він Христос Господь” (Лк. 2:10-11).

Христова Євангелія — яка добра, радісна і бажанна це вістка для всіх людей! Для стривожених людей, мучених страхом, стурбованих гріхом цього світу, для людей, які забули про спо-

кій, безпеку, добробут і блаженство, слова — „Не лякайтесь!” — це цілющий бальзам із самого неба, — бальзам, який заспокоює стурбоване серце, втихомирює розбурхані думки, переминює сумні почуття на радісні та гоїть глибокі душевні рани. Які нещасні та бідні позосталися б усі люди в цьому світі, коли б не благовістилась Христова Євангелія! Як далеко від Бога в темряві гріха гинув би цей поневолений силами зла світ, коли б сяєво слави Христової Євангелії не осяяло людських сердець і не зогріло б їх Божою любов'ю! „Коли ж наша Євангелія й закрита, — то закрита для тих, хто гине, — для невірнучих, яким бог цього віку засліпив розум, щоб для них не засяяло світло Євангелії слави Христа, а Він — образ Божий” (2 Кор. 4:3-4).

О так, Христова Євангелія є потужна в своїй непоборній дії. Вона об'являє нам вічно живого, правдивого, всемогутнього Бога між людьми: „Бо сьогодні в Давидовім місті народився Спаситель!” У Віфлеємі чудово сповняється давнє пророцтво Господнє цареві Давидові. Бог сказав йому так: „Коли виповняться твої дні, і ти ляжеш зо своїми батьками, то Я поставлю по тобі Насіння твоє, що вийде з утроби твоя, і зміцню Його Царство. Він збудує дім для Імені Мого, а Я зміцню престолу Його Царства навіки. Я буду Йому за Батька, а Він буде Мені за Сина” (2 Сам. 8:12-14).

Про дивне народження Христа давно сповіщав Бог через пророка Ісаю: „Ось діва в утробі зачне, і Сина породить, і назвеш ім'я Йому: Еммануїл” (Іс. 7:14). Слово „Еммануїл” у перекладі означає — „Бог з нами!” А далі він провіщає так, немовби воно вже сталося: „Бо Дитя народилось нам, даний нам Син, і влада на раменах Його, і кликнуть ім'я Йому: Дивний Порадник, Бог сильний, Отець вічності, Князь миру. Без кінця буде множитися панування та мир на троні Давида й у Царстві Його, щоб поставити міцно його, й щоб підперти його правосуддям та правдою відтепер аж навіки, — ревність Господа Саваота це зробить!” (Іс. 9:5-6).

З меншою докладністю провіщено про Христа дещо пізніше: „А ти, Віфлеєме — Єфрате, хоч малий ти у тисячах Юди, — із тебе Мені вийде Той, що буде Владика в Ізраїлі, і віддавна постановля Його, від днів віковичних. Тому Він їх видасть до часу, аж поки ота не породить, що має родити, а останок братів Його вернеться до Ізраїлевих синів. І стане, і буде Він пасти Господньою силою, величністю Імені Господа Бога Свого. І осядуть вони, бо Він стане великий тепер аж до кінців землі! І Він буде миром” (Мих. 5:1-4).

О, яка чудова мережа пророчих провіщень протягом багатьох віків засвідчила про це, що Господь наш Ісус Христос мав прийти перший раз у цей грішний світ, щоб виконати Своє унікальне діло — спасіння людей від їхніх гріхів. Чи читали ви про них?

Чи затріпотало з невимовної радості ваше серце від тієї пророчої вістки та від докладного її сповнення? Чи тиснулися до ваших очей сльози вдячності Богові вашому за таку велику Його ласку, що Він послав у цей світ Спасителя, щоб спасти вас від вічної загибелі? Чи шептали ваші уста хвалу Богові за Його незмінну любов до вас, як про неї написано: „Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне. Бо Бог не послав Свого Сина на світ, щоб Він світ засудив, але щоб через Нього світ спасся” (Ів. 3:16-17).

Чи повірили ви тій блаженній вістці, як повірили тоді прості пастухи, які в полі берегли отари свої? Вони в покорі своїх сердець пішли до Віфлеєму, до Давидового міста, щоб зустріти, прийняти і прославити Христа за Його прихід на землю спасти їх від їхніх гріхів. Вони віддали шану та поклін Тому, Хто полюбив їх і прийшов віддати Себе в жертву відкуплення на хресті за них. Сьогодні, згадуючи народження Христа, ви можете в вашому домі прийти до Нього у щирій молитві та подякувати Йому за Його любов і за Його спасіння. Там, де ви є, ви можете віддати Христові найбільшу хвалу в щирім поклонінні перед Його величністю, прийнявши Його особистим Спасителем вашої душі від вічної загибелі.

Христова Євангелія об'являє Бога для всіх людей, а в тому числі і для вас особисто, як колись про це звістив небесний гість

пастухам: „Бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель!..” Чи ви чуєте, що ангел Божий сказав пастухам, які нічної пори були в полі? Сьогодні, в найчорнішу добу історії людства, ті слова Євангелії промовляють до вас так само докладно, так само впевнено, так само велично: „Народився для вас Спаситель!” Чи не зворушує вас ця блаженна вістка? Для вас народився Спаситель! Для вас Він прийшов у цей світ! Для вас Він має слово спасіння! До вас особисто звернені ці слова Євангелії, які сьогодні долітають до ваших ушей, і стараються проникнути найглибші тайники вашого серця, щоб ви впевнились, щоб ви пізнали, і щоб ви прийняли те, що сталося у цьому світі: „Народився для нас Спаситель!”

Чи ви знаєте, що Він вас любить, що для вас Він прийшов, що за вас Він страждав на хресті, що за вас Він пролив Свою невинну кров, що за вас Він умер у муках, що для вас Він воскрес з-поміж мертвих, і що за вас Він тепер заступається перед Небесним Отцем, чинячи убогання за ваші гріхи і не тільки за ваші, але й за гріхи всього світу? Якщо ви справді бажаєте пережити чудо Різдвяної ночі, — прийміть цю вістку, як прийняли її пастухи, прокиньтесь з духовного сну і прийдіть до Христа в щирій молитві покаяння, бо ж знаєте, що ви ще непростений грішник, який гине в цьому світі без спасіння. Ви знаєте, що вам потрібно примиритися з Богом через Христа — Спасителя вашого. Саме й тому Він прийшов у цей світ, щоб

на хресті виконати ваше спасіння, бо й вам потрібно примиритися з Богом. Він через Своє Святе Слово закликає вас тепер: „Примиріться з Богом!” Невже це так важко прийти до Христа у щирій і сердечній покорі, щоб у покаєнні просити Його прощення ваших гріхів і очищення від неправди всілякої? З відвагою прийдіть до Христа і примиріться з Богом через Його святу окупну жертву на хресті.

Євангелія, яку звістив ангел пастухам, об'являє Бога між людьми: „Бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь”. Любі друзі, ніколи не забудьте тієї важливої вістки, сповщеної небесним гостем дивної ночі Христового Різдва: „Ісус є Христос Господь!” Він є Той, провіщений пророками й обіцаний Богом Отцем, Христос. Він є Господь — Володар неба і землі. Він є Бог Всемогутній, Цар над царями і Пан над панами! Але Він хоче сьогодні народитися також у вашому серці та бути у вашому житті тією незбагненою реальністю, — незбагненою тільки до часу, як ви правдиво приймете Його, як ви впустите Його до вашого серця, — тоді ви напевно вже збагнете Незбагненого та з'єднаєтеся з Неосяжним. Як ви полюбите Його, то Він обіцяв: „Як хто любить Мене, той слово Моє берегтиме, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього” (Ів. 14:23).

Чи подумали ви про те, що Бог любить вас і хоче жити у вашому серці, що Він хоче бути най-

кращою частиною вашого життя, що Він хоче бути вашим вічним життям? Стоячи біля дверей вашого серця у цей день Різдва, в день згадки про Його славне й чудове народження, Ісус з любов'ю каже до вас: „Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною” (Об. 3:20). Через Свого пророка Господь каже: „Я вічною любов'ю тебе полюбив, тому милість тобі виявляю!” (Єрем. 31:3). Сьогодні Господь ласкаво вас просить: „Дай Мені, сину Мій, (дочко Моя), своє серце, і очі твої хай люблять дороги Мої” (Прип. 23:26).

Чи не хотіли б ви у цей чудовий день Христового Різдва пережити одне з найбільших чуд, яке може зараз статися у вашому житті? Божа рука не стала

коротка, щоб рятувати. Він є Той Самий учора, сьогодні і навіки. Що Він чинив колись, Він може вчинити тепер. Тому, якщо ви серйозні щодо вашого спасіння та вашого вічного життя, чи не бажали б ви сьогодні народитися духовно і зробити це славне Різдво Христове найбільш пам'ятним днем вашим, днем вашого новонародження від Слова Божого і від Духа Святого?

Нехай же вашою найпалкішою молитвою тепер будуть слова: „Уздоров мене, Господи, і буду вздоровлений я, спаси Ти мене, і я буду спасений, — бо Ти слава моя!” (Єр. 17:14). „Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови” (Пс. 51:12).

Моліться щиро і правдиво, а Він почує і помилує вас, бо Він любить вас незмірно любов'ю!

В. Домашовець

ЗВІДКИ ПРИЙШЛА РАДІСТЬ?

“І радів із усім домом своїм, що ввірував у Бога” (Дії Ап. 16:34). В'язничний сторож, почувши від ап. Павла свідокство про Господа Ісуса Христа, сприйняв його своїм серцем і, ввірувавши, радів.

Чому радів він? Що спасений. Він отримав певність у своєму спасінні, тому радість наповнила його душу і весь його дім. Якби не було в нього цієї певності в спасінні, він не міг би радіти. Якщо хтось не знає, що його чекає — небо чи ад, — той не може радіти. В'язничний сторож ввірував у Бога, і тієї самої ночі радість наповнила його душу.

Якщо ви бажаєте знати, чи ввірували ви в Господа чи ні, дайте відповідь на питання: Чи маєте ви радість у Господі? Чи віддаєте ви славу Богові, Який спас душу вашу? — Це найпростіший спосіб довідатися, чи ви певні у вашому спасінні.

Радість і віра йдуть разом; вони — нерозлучні, як і написано: “Царство Боже... праведність, і мир, і радість у Дусі Святій” (Римл. 14:17).

ВІЧНЕ ДИТЯ

„Ось призначений Цей багатом на падіння й уставання в Ізраїлі, і на знак сперечання, — і меч душу прошіе самій же тобі, — щоб відкрились думки сердець багатьох!” — Луки 2:34-35.

Семен був „людина праведна та благочестива, — що потіхи чекав для Ізраїля. І Святий Дух був на ньому. І від Духа Святого йому було звіщено смерті не бачити, перше ніж побачить Христа Господнього” (Лук. 2:25-26).

Через відкриття Духом Святим Семен знав, що Дитина, Яку Марія і Йосип принесли до храму, це Господь Ісус Христос. Він, взявши на руки Дитину, хвалу Богу віддав, і висловив великі пророчі слова. Марія, вислухавши ці слова, напевно, глибоко замислилася. В її уяві повсталася тяжка дорога, дорога смутку, горя, зневаги та болів, по якій, за словами Семена, її Дитина має пройти. Марія задалегідь знала про це, чого жодна інша мати не бажала б знати про свою дитину. Жодна інша мати не бажала б зустріти старенького Семена, який наперед сказав би про її дитину те, що він сказав Марії про Ісуса. Очевидно, кожна новонароджена дитина є повна несподіванок та таємниць, і можна б сказати про неї, як сказано було про Івана Хрестителя: „Чим то буде дитина оця?” (Лук. 1:66).

Зо слів Семена про долю Ісуса Христа ми зауважуємо три важливі моменти, а саме: що стосується Особи Ісуса Христа, Його Церкви та народу, від того часу аж до сьогодні.

Христос є благословенням або осудженням. Він є на падіння або на уставання. Оправдує і спасє людину, яка повірить у Нього, або засуджує ту, що не вірує, як написано: „Хто вірує в Нього, не буде засуджений, хто ж не вірує, — той вже засуджений” (Ів. 3:18). У Христі людина спасена, а без Нього — загублена. Для одних Він є камінь спотикання, що об Нього багато хто спотикаються й падають, для інших — Він є Скеля, завдяки якій вони рятуються для життя вічного.

Слова Семена, що Христос є призначений на падіння й уставання, не означають, що Він був посланий для того, щоб люди спотикалися й падали через Нього. Це падіння або вставання залежить від людини самої. Це залежить від того, чи людина вірить у Христа та в Його слово. У Христа нема нейтральної середини: людина є з Ним, або проти Нього. Через віру в Нього людина встає до нового життя, а через невіру падає і гине.

Ми довідуємось із Слова Божого, що за днів Христа були такі, що для них Христос був каменем спотикання. Наприклад, читаємо в Євангелії від св. Івана, в шостому розділі, що було багато учнів Його, які через слова, що Він говорив, спотикнулись і впали, як написано: „А багато хто з учнів

Його... гомоніли: „Жорстока це мова! Хто слухати може її?” А далі написано: „Із того часу впали багато хто з учнів Його, і не ходили вже з Ним” (Ів. 6:60, 66). Були й інші, які спотикнулись через Христа і впали: багатий юнак, книжники, фарисеї, саддукеї, Ірод, Пилат, Кайяфа, Юда, які чули і зневажили слова Його. В той же час багато таких, що були грішники, вбогі, понижені та зневажені людьми, повірили Йому і встали до нового життя. Про таких Христос сказав: „Поправді кажу вам, що митники та блудодійники випереджують вас у Боже Царство” (Матв. 21:31).

Особа Ісуса Христа, Його наука та Його Церква наших днів так само являють собою великі труднощі для багатьох людей. Христос, через Своїх послідовників та Свою Церкву, пропонує Свою науку людям, але вони її відкидають, дає нове життя, але вони його не хочуть прийняти. Його світло викриває їхній сором та гріх, і перестерігає їх перед наслідками такого життя, але вони не звертають уваги і — спотикаються та падають. Такі доктрини християнські, як непорочне зачаття Христа, Його втілення, викуплення через кров Його, воскресіння, Його другий прихід та суд — багатом досі є каменем спотикання. Для таких це звичайний міф та вигадки людські. В той же самий час для віруючих у Христа і в Його слово — це гранітна підвалина їхньої віри, що веде до святости життя і спільности з Богом. Для одних Христос і Його хрест є „згіршен-

ням та безумством”, а для віруючих в Нього Він є „Божа сила та Божа премудрість!” (1 Кор. 1:23-24). Очевидно, що причиною протилежної реакції людей щодо Христа та Його науки не є певне оточення, ні виховання, ані наука, але таки невір'я.

Остання подія в житті Христа представляє нам трагічну демонстрацію поділення людей у погляді на Христа. Це є прикладом погляду на Нього протягом віків. Коли Він висів на хресті між двома злочинниками, то один із них насміхався та зневажав Його, тоді як другий каювся й промовив: „Спогадай мене, Господи, коли прийдеш у Царство Своє!” Це ясний доказ, що Христос є „на падіння й уставання багатом”. Людина, чуючи проповідь Святої Євангелії, стає не лише приємною, але таки зовсім доброю, новим творивом, або стає гіршою. Для одних Євангелія є силою на спасіння, а для других — проголошенням смерті.

„Ось призначений Цей багатом... на знак сперечання” (Лук. 2:34).

Христос завжди зустрічався з опозицією світу. Коли ангели звістили про народження Ісуса Христа, то вони сказали лише про Його славу та триумф. Бог же побудив Семена, щоб сказати про те, що втілений Син Божий, Який прийшов у повноті святости, невинности і співчуття, буде оточений зневагою та ненавистю на кожному кроці Його земного життя. І сталося так, як передрік Семен. Багато хто казали, що Він диявола має, що Він несамовитий, хотіли каменувати Його, ін-

ші хотіли кинути Його в прірву. В кінці зрадили Його, погордили Ним, осоромили, укоронували терниною та розп'яли. Все це є доказом того, як низько може впасти людина у своїй зневазі Господа.

Слова Семена збуваються і в наші дні. Майже всюди Христова справа — Його Євангелія, Церква, Його послідовники зловляються та зневажаються. Очевидно, є чимало так званих послідовників Христових, що їх ніхто не переслідує, не зневажає, і не наговорює проти них, бо вони не проповідують чистої євангельської науки та йдуть на компроміс із світом. Але „усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, — будуть переслідувані” (2 Тим. 3:12). „Ось призначений Цей... щоб відкрились думки сердець багатьох”.

Головна ціль наших земних випробувань, щоб Бог пізнав наші серця, як молився про це псалмист Давид: „Випробуй, Боже, мене, — і пізнай моє серце” (Псал. 139:23). Серце людини є центром життя, — і не те, що входить до людини, опоганює її, але те, що виходить із серця, те опоганює її, як сказав Христос. Якщо людина не любить Христа, то тільки тому, що не має любови Божої в серці. Христос знає усі таємниці серця нашого.

Нам відомо із життя Христа на землі, що Його Особа та Його наука збуджували серця людей і виявляли зло або добро, яке знаходилося в серцях людей. Наприклад, книжники, фарисеї, саддукеї та інші подібні виявляли свою злобу, лицемірство, ненависть.

Інші ж, зустрівшись із Ним, виявляли любов до Нього, пошану та все те, що любе Богові. Марія Магдалина склала Йому щирю подяку за прощення її гріхів, митник щиро покався, сотник виявив велику віру в Нього, розбійник на хресті визнав Його Господом.

Подібне діється і сьогодні, — Христос „відкриває думки сердець”. Як під променями сонця дозріває пшениця і кукіль, так під променями Христа в одній людині відкривається її невір'я та зневага, а в другій людині виявляється її щире, вдячне, повне віри серце. Двох у храмі молились, — один виправдував себе, а другий в каятті говорив: „Боже, будь милостивий до мене грішного!” Так само на хресті — один зневажав Христа, а другий каявся.

Це буває і тепер. Коли розмовляти з людиною на звичайні, щоденні теми, то майже нічого не можна розпізнати, що в неї в серці. Але коли зійти на тему Євангелії, потребу спасіння, прийняття Христа, то негайно відкриваються думки серця її. Вона або зі смиренням вислухає і прийме добру пораду, або відкриє всю свою злобу і зневагу, яка приховується в її серці до Христа, Його науки та Його Церкви.

Дійсно, Христос для тих, що Його відкидають, є „Камінь спотикання, і скеля спокуси”, на „падіння”, як сказав Семен. А для тих, що приймають Його, Він є „на уставання” для вічної слави і життя у Царстві Його. Ким є Христос для тебе?

АНГЕЛИ СПІВАЮТЬ

Чуєш, ангели співають
Дивну пісню? — Це для нас.
Це для нас вони звіщають,
Що з небес прийшов нам Спас!

В бідних яслах, а не в хаті,
Нам Спаситель народився,
Щоб і бідні, і багаті
Ним усі могли спастись!

О, чому лишив Він славу,
Велич неба і любов?
Що за пильну, важну справу
Полагодить Він прийшов?

Він прийшов, щоб кров пролити, —
На Голгофі постраждав;
Він прийшов, щоб відновити
Те, що ворог зруйнував.

І тепер я добре знаю,
Що Себе Він умалив,
Аби нас ввести до раю,
Аби я і ти з Ним жив!

Він прийшов, щоб знять кайдани,
Від гріха нас всіх звільнить,
Лікувати наші рани,
Всі провини нам простить!

Він прийшов, як Цар, із неба,
Він приніс нам благодать!
Над усе Його нам треба —
З Ним і жити, і вмирати!

Адам Штурма

ДУША

Між важливими питаннями віри, що постійно займають людство, знаходиться і питання про душу людини.

Причиною появи численних коментарів і пояснень стало це питання. Можна знайти складні філософські умовиводи, чепурні людські побудови, а навіть вигадливі фантазії. Останньою появились праці лікарів, в яких зібрано розповіді їхніх пацієнтів, що вже були по другому боці смерті, але з тієї чи іншої причини повернулись до свого земного життя.

Само собою зрозуміло, для християнського мислення, як повинно бути і для кожного іншого мислення, найавторитетнішою відповіддю є відповідь Святого Письма.

Зауважмо, у Святому Письмі не припускається і не дискутується питання душі, а ставиться перед беззаперечним фактом її існування. При цьому розрізняється душа людини і душу тварини, не допускаючи рівності між ними.

Що тварини мають душу, оповідається вже на самому початку Біблії, де йде мова про створення світу: "І сказав Бог: "Нехай вода виройть дрібні істоти, душу живу, і птаство, що літає над землею під небесною твердю". Далі: "І сказав Бог: "Нехай видасть земля живу душу за родом її, худобу й плазуюче, і земну звірину за родом її". І сталося так" (Бут. 1:20, 24).

Що чинить Бог, згідно з наведеними текстами, щоб викликати існування живої душі тварин? Він не виявляє жодної дії, а тільки промовляє, і за Його словом відбувається дія. Через слово Бога повстає весь неорганічний світ, а тоді з нижчих сфер повстають душі тварин. Нічого дивного, якщо Бог ніде у Святому Письмі не надає цим душам значення більшого, ніж перехідному світові.

А тепер погляньмо, яким чином людина стала душею живою. Хочеться благоговійно схилитись до ніг Творця, дивлячись на те, як діє Бог, Господь слави, під час створення людини. І щоб ми про це докладно знали, Він Сам дозволив записати це до святої Біблії. Зі сторінок цієї Книги ми і довідуємось, що, створюючи Адама, Він учинив так само своє і наше створення.

З повним правом можемо ми повторити про людину, дивлячись на створення Адама, те, що записано про Адама наприкінці родоводу в Євангелії від св. Луки: "сина Адамового, — Сином Божим" (Лук. 3:38). Людина не з'явилася створінням чи результатом взаємодії сил органічного чи неорганічного світу, але з'явилася безпосередньо через Бога.

Читаємо в книзі Буття 1:26, як Триєдиний Бог, ще перед створенням людини, радиться про неї, про її істоту та становище у світі. Написано: "І сказав Бог: "Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою, і хай панують над морською рибою, і над птаством небесним, і над худобою, і над усією землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі".

Чи можемо назвати інше створіння на небі чи на землі, при створенні якого Бог відобразив би Себе з такою чіткістю, як у цьому випадку? Чи існує інше таке створіння, для якого Бог Сам забажав би стати Першообразом, Оригіналом?

Подумайте і здивуетесь, що Він, Святий, Який колись при сильному звукові сурми, в громах і блискавках Сінаю, заборонив робити будь-яке зображення та образ, у бажаннях знайти подібність до Нього, — тепер, створюючи людину, Сам Він готовий дати Своє зображення!

Якби Бог, після прийняття Ним плану, з якоїсь причини відмовився від останнього, тоді людина була б звичайним створінням, і не було б причини захоплюватись нею ні ангелам, ні херувимам, тим більше, що в існуючому тоді чудовому всесвіті вже було чим захоплюватись. Але Бог виконав те, що мав у Своєму плані, як написано: "І Бог на Свій образ людину створив, на образ Божий її Він створив" (Бут. 1:27). Два рази в одному і тому ж місці зазначено, що людська істота викликана до життя за образом Божим, — "а Писання не може порушене бути" (Ів. 10:35).

Зупинися ж, читачу, на цьому місці в безмовному захопленні, тому що все, засвідчене тут Самим Богом, ми зрозуміємо тільки колись у вічності.

Та, звичайно, розповідь про створення людини не могла на цьому закінчитись. Залишилося б постійне питання: Як Адам став душею живою? З якого моменту він уже мав душу?

Знову звертаємося до Біблії і читаємо Богом даний особливий опис того, що Він учинив при створенні людини: "І створив Господь Бог людину з пороку земного. І дихання життя вдихнув у ніздрі її, — і стала людина живою душею" (Бут. 2:7).

Тут, перед нами, найперше, — заходи Самого Бога по створенню тіла людини. Ми бачимо, що це та частина людини, яка взята від цього світу, "від долу" (Ів. 8:23). Це була, однак, земля Едему, над якою ще не тяжіло прокляття та на якій могло рости дерево життя, від овочів якого, якщо б їх з'їв Адам навіть після свого падіння, міг жити повік віку (Бут. 3:22). Таким чином, тіло людини після створення його повинно було виглядати "вельми добре".

Як виглядало це створіння, яким ніжним, прекрасним і художнім було воно твором, — нам не оповідається. Але ще

і за нашого часу тіло людини являє собою чудо і честь свого Творця.

Так, створена з пороку земного Божою рукою, лежала людина перед своїм Творцем. Чи було це створіння в той момент подобою й образом Божим?

"Бог є Дух" (Ів. 4:24). Із цього виходить, що вже після того, як було сформоване тіло людини, йому було додано подобу Бога тим, що Бог, Який має життя в Собі Самому, вдихнув у ніздрі її Своє дихання життя.

Це була друга частина людини, "звисока", не від цього світу, — Божественна, яка, як передано нам у Святому Письмі, була додана людині безпосередньо Богом. Це та частина, яка підносить людину над усіма іншими земними створіннями, з допомогою якої людина може представляти Бога на землі.

Подібний до цього акт ми можемо бачити в житті Сина Божого, першого дня після Його воскресіння, щодо Його учнів. Вони достатньо були наділені силою життя, коли Він побажав приготувати їх до місії. Але в Євангелії написано, що Він дихнув на них і промовив: "Прийміть Духа Святого!" (Ів. 20:22).

Що тоді сталося з Адамом, у Біблії описано так: "і стала людина живою душею" (Бут. 2:7). Це, Самим Богом дане заключне пояснення історії створення людини, безперечно показує, — з підкресленням величезної різниці, — на те, що зовсім інакше, абсолютно відмінно від усіх інших створінь, отримала свою душу людина.

Саме в той момент Адам отримав свою душу. І безсумнівно те, що ця душа була дихання Боже, що виходило від Нього, частина Його власного життя.

Чому Бог з такою поважністю підходить до справи створення людини і разом з тим усього людства, що Він перед тим радиться, бере за взірць Себе Самого і наділяє людину частиною Свого

життя, — на це проливає світло перед-накреслений план Божий щодо призначення людини.

У Божому плані було, аби людина, подібно до її Творця, як Його представник, була володарем "над морською рибою, і над паством небесним, і над худобою, і над усею землею" (Бут. 1:26).

Бог Сам бажав бути представленим у людях, і вони повинні бути Його посередниками. Наділивши людину могутністю і силою від Себе, Він поставив її у центрі всього чудового світу та передав їй керівництво всім, що належало, по суті, тільки Йому.

Звідси нам стає зрозумілою двоїстість у природі людини. Необхідно було, щоб цей володар знаходився з довіренням йому царством у найтісніших зв'язках, щоб між ними не було жодних перегородок, а тісне безпосереднє спілкування. Тому Бог дав людині тіло тієї ж природи, того ж складу матерії, як і цей світ. З допомогою речевого початку в собі людина мала стати видимою для світу та вступити з ним у повний зв'язок.

З другого боку, людині необхідно було носити в собі і на собі відбиток Божественної природи, бо неможливо жодній істоті бути образом і подобою Божою, не будучи "учасником Божої Істоти", тобто учасником природи Самого Бога. Без цього найкраще створіння Боже, при всіх своїх намаганнях — уподібнитись Богові, може тільки обманювати себе та інших, і викликати тільки карикатурне враження.

Це була природа Самого Божества, якою Творець наділив людину, вдихнувши до неї дихання життя, давши душу людині.

Одного разу, коли Господь в особливому об'явленні псалмоспівцю пролив Своє світло на становище людини у світі, то псалмоспівець захоплено промовив: "що є людина, що Ти пам'ятаєш

про неї, і син людський, про якого Ти згадуєш? А однак учинив Ти його мало меншим від Бога, і славою й величчю Ти коронуєш його!" (Псал. 8:5-6).

І Дух Святий, Який ці натхненні слова переносить до Нового Заповіту, додає: "А коли Він піддав йому все, то не залишив нічого йому не підданого. А тепер ще не бачимо, щоб піддане було йому все" (Євр. 2:8).

У Христі Ісусі, другому Адамі, Який покрив утрату, спричинену гріхопадінням першого Адама, все це послідовно здійснюється: спочатку в особі Христа, а тоді — в усіх тих, хто належить Йому. Останні вже тепер можуть сказати, як про доконаний факт: "вчинив нас царями, священниками Богові й Отцеві Своему" (Об'яв. 1:6). Ми можемо сказати, разом з ап. Павлом, словами грецького поета: "рід ми Його!" (Д. Ап. 17:28).

Що людина має окрему, незалежну від тіла, душу, вводить врочисто і Старий і Новий Заповіт. Прислухайтесь, як пророк Ілля благає Бога, щоб воскресив сина сарептської вдови: "Господи, Боже мій, нехай вернеться душа цієї дитини в неї!" (1 Цар. 17:21). Пророк ясно говорить про душу, яка була в дитині; говорить про неї, як про відсутню того часу, і просить Бога, щоб повернув її. Далі саме Слово Боже говорить про душу цієї дитини: "І вислухав Господь голос Іллі, і вернулася душа дитини в неї, — і вона ожила" (1 Цар. 17:22).

Ап. Павло сказав про Євтихія, коли той упав з третього поверху і його підняли мертвим: "Заспокойтесь, бо душа його в ньому!" (Д. Ап. 20:10). Коли всі вважали, що юнак уже попрощався з життям, апостол ствердив, що душа його в тілі.

"Яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занапастить? Або що дасть людина взамін за душу свою?" (Матв. 16:26).

Тоді, як із придбанням усього світу для тіла, для земного існування досягаються всі вигоди, — для душі, другої істотної частини людини, цим самим може бути спричинена найбільша шкода. І, навпаки, душа, як відмінна від тіла частина, може почувати себе вповні задоволеною у найнеприятливіших для тіла умовах.

Душа — найвища частина людської істоти. Звідси, у певних випадках, Творець з особливою любов'ю називає людину просто — душею. Наприклад, у Діях святих апостолів читаємо про лю-

дей, що увірували в Господа Ісуса Христа і приєдналися до апостолів: "І пристало до них того дня душ тисяч зо три!" (Д. Ап. 2:41).

Від того, в яких взаєминах знаходиться душа з її Творцем, залежить щастя чи недоля людини. В цьому і полягає прихід на землю Спасителя, аби ці взаємини, пошкоджені гріхом, відновити і вернути людині втрачене нею щастя: "Син Людський прийшов не на те, щоб служити йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох!" (Матв. 20:28).

І. К.

ДО ДОСКОНАЛОСТІ

Відомий скульптор Мікеланджело показав своєму приятелю статую, над якою він працював.

По якомусь часі приятель знову відвідав скульптора. Він звернув увагу на статую і зауважив, що праця над нею посувається дуже повільно. Майстер показав йому деякі деталі і вдосконалення, які він зробив протягом цього часу над статуєю.

— Але це ж тягнеться надто довго, — зауважив приятель.

— Так, — відповів скульптор, — проте це веде до досконалости.

"Будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!" — сказав Ісус Христос.

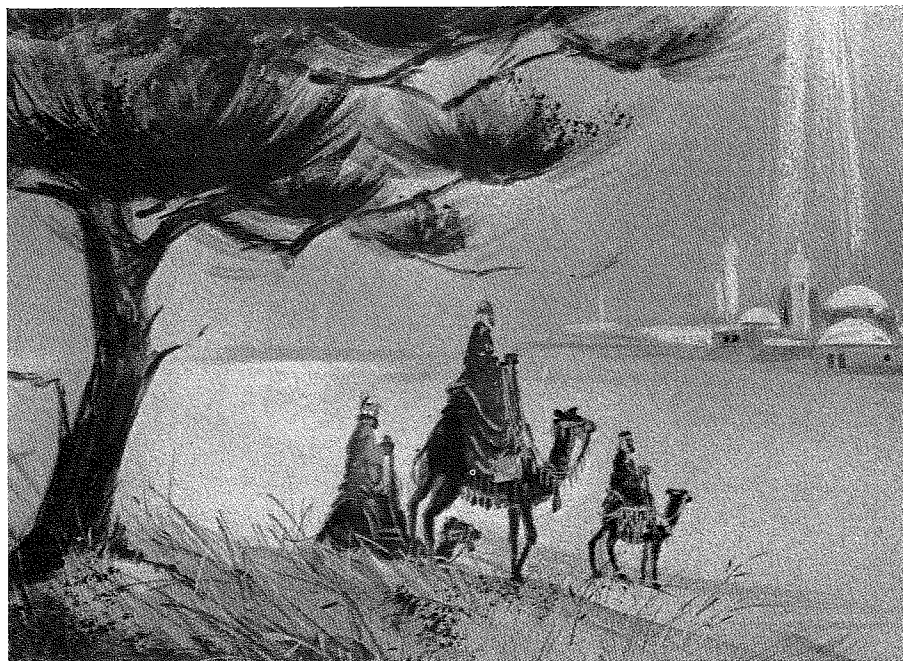

ВІДПЛАТА

Відомий французький письменник Гі де Мопассан писав один із своїх творів. Йому залишилося закінчити останній розділ. Бог. У цьому розділі, як передає французька газета, Мопассан допустився такої зневаги Бога, що газета не відважилась її повторити.

І ось на реченні, найжахливішому своєю зневагою, письменник раптом збожевів. Після цього він уже не написав ні однієї стрічки і згодом помер у домі божевільних.

У книзі Приповістей попереджено: "Власні провини безбожного схоплять його, і поворозням свого гріха буде зв'язаний він, помиратиме він без напучування, і буде блукати в великій глупоті своїй!" (Прип. 5:22-23).

За провідною зорею.

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

(Продовження)

Господь Ісус Христос прийде знову незабаром. Деякі провіщення вже почали сповнятися і служать для нас ознаками скорого Його приходу. Справді, ми вже можемо чути Його кроки. Він наближається. Але мусимо також пам'ятати, що тепер Він прийде, як справедливий Суддя і з Ним прийде також заплата кожному за його вчинками: „Ото, незабаром приходжу, і зо Мною

заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його” (Об. 22:12).

Чи думали ви про це, яка буде ваша заплата? Що отримаєте ви, коли Він з'явиться незабаром? „Бо мусимо всі ми з'явитися перед судовим престолом Христовим, щоб кожен прийняв згідно з тим, що в тілі він робив, — чи добре, чи лихе” (2 Кор. 5:10). Що отримаєте ви: Чи нагороду,

чи кару? „Бо всі станемо перед судним престолом Божим. Бо написано: „Я живу, — каже Господь, — і схилиться кожне коліно передо Мною, і визнає Бога кожен язик!” Тому кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові” (Рим. 14:10-12).

Правдивий християнин має певність спасіння і знає, що чекає його під час з'явлення Господа Ісуса Христа у славі великій та в величності. „Та знаємо, що коли з'явиться, то будемо подібні до Нього, бо будемо бачити Його, як Він є. І кожен, хто має на Нього надію оцю, очищає себе так же само, як чистий і Він” (1 Ів. 3:2-3). Правдивий віруючий любить прихід Христа і готується до Його зустрічі.

3. Що віруючий відповідає?

Коли віруючий прислухається до Господніх кроків, які кожного дня зближаються; коли бачить багато ознак незабарного Його приходу, які так чітко видно в різних подіях на світі; коли він чує Христові слова — „Так, незабаром приходжу!”, — то з повною готовістю, з невимовною радістю і з глибоким почуттям він каже: „Амінь! Прийди, Господи, Ісусе!” (Об. 22:20).

До того славного дня зустрічі з Господом Ісусом Христом у першому воскресінні, воскресінні праведних, віруючі протягом усіх віків дивилися з великою тугою у своїх серцях. Ненамарне вони з таким великим захопленням чекали на ту чудову подію, бо з тією хвилиною буде завершена

життєва дорога і досягнена їхня мета — навіки бути з Богом, бути наслідниками і насолоджуватися плодами вічного життя, бути в сфері того, що око не бачило, про що вухо не чуло і що на розум людині не прийшло. Тому й не дивно, що від найдавніших часів праведні мужі Божі чекали на той славний день воскресіння праведних, на прихід Христа у славі, на вічну спільність з Ним.

а. ЕНОХ

Енох, сьомий від Адама, ходив з Богом у своїм житті і свідчив про прихід Господній, очікуючи сповнення даного йому пророцтва від Бога. Він був перенесений на небо, не бачивши смерті. Він став також прообразом того, що станеться з усіма праведними людьми, віруючими в Господа Ісуса Христа, які ходять з Ним у своїм житті, під час воскресіння праведних у нетління. „Ось іде Господь, — казав Енох, — зо Своїми десятками тисяч святих, щоб суд учинити над усіма, і винуватити всіх безбожних за всі вчинки безбожності їхньої, що безбожно накоїли, та за всі жорстокі слова, що їх говорили на Нього безбожні грішники” (Юди 14-15).

Отже, Господь Ісус Христос прийде знову, як Суддя, і буде судити всяку безбожність і беззаконність людей, але перед тим віруючі, подібно до Еноха, в миг ока переминяться, а ті, що спочили у Господі, воскреснуть у нових тілах і будуть згромаджені від землі до Христа. (Бут. 5:24, 1 Кор. 15:51-53).

б. ЙОВ

Праведний муж Йов, який так багато натерпівся у великому випробуванні віри в Бога, також з великою тугою очікував того дня, коли прийде Господь і коли в новому тілі він побачить Його своїми очима. Його серце вже тоді було повне невимовної радості з тієї славної вістки про зустріч з Христом — його вічно живим Відкупителем: „О, коли б записати слова мої! О, коли б були в книжці вони позначені, коли б рильцем залізним та оливом в скелі навіки вони були витесані! Та я знаю, що мій Відкупитель живий, і останнього дня Він підійме із пороху цю шкіру мою, яка розпадається, і з тіла свого я Бога побачу, сам я побачу Його, й мої очі побачать, а не очі чужі... Тануть нирки мої в нутрі моїм!” (Йов 19:23-27). Яка велика радість була в його серці з тієї вістки саме в той час, коли його тіло було покрито злим гноєм від стопи ноги аж до черепа (Йов. 2:7-8).

Чи тішиться ваше серце на згадку про те, що Господь Ісус Христос може з'явитися вже в цій хвилині? Чи, може, глибоко у вашому серці є якесь дивне почуття нехоті щодо незабарного приходу Христа? Можливо, ви маєте ще багато справ до поладження і не є готові зустріти Христа? Правдивий християнин є кожної хвилини готовий зустрітися з Христом. Багато ознак, що були провіщені в Біблії, вже сповняються і в цьому світі вже все є приготуване до приходу Христа по Свою улюблену Цер-

кву, по правдивих віруючих у Нього.

в. АВРААМ

Батько всіх праведників, усіх віруючих у Бога, прагнув бачити той великий і славний День Господній. За словами Христа він бачив його і тішився невимовною радістю, бо він глибоко вірив у свого Спасителя і Відкупителя. „Отець ваш Авраам прагнув із радістю побачити День Мій, — і він бачив, і тішився” (Ів. 8:56).

Він мав таку велику віру в Бога, що, за словами Біблії, він став батьком усіх віруючих (Рим. 4:16-18). Маючи так багато різних евіденцій Божої доброти до нас, ми маємо можливість вірити в Бога в набагато легший спосіб. Ми маємо Біблію, ми маємо сповнені пророцтва, ми маємо свідчення Господа Ісуса Христа, Його святих апостолів, ми маємо велич історичної евіденції, тому нам легше вірити в Бога, як Авраамові, який знав тільки голос Божий у серці своїм. Від нас Бог буде вимагати набагато більше, як від тих людей, які не мали таких чудових можливостей, які маємо ми. Тому ми мусимо виявляти більшу вірність і відданість Христові.

г. СОЛУНЯНИ

Солуняни потішали один одного словами Павлового свідчення про Другий прихід Христа. Дехто з-поміж них в очікуванні незабарного приходу Христа перестали працювати, бо їхнє серце було наповнене тугою зустрінути Хри-

ста скоро і бути з Ним навіки (1 Сол. 1:10, 2:19-20, 3:13, 4:15-18, 5:1-11, 23, 2 Сол. 1:7-10). Тому ап. Павло мусив дати їм особливе наставлення — працювати аж до останньої хвилини, коли прийде Христос (2 Сол. 2:1-12, 3:6-15).

г. ПАВЛО

Ап. Павло не лише проповідував усім про Другий прихід Христа, але також особисто дуже любив ту вістку та чекав на сповнення тієї славної хвилини, про яку він мав особливе Боже об'явлення. Його мрією завжди було бути з Господом, хоч уважав за потрібне залишитися в тілі на землі для виконання важливого Господнього доручення — звіщати Євангелію всім людям, — „І горе мені, коли я не звіщаю Євангелію!” (1 Кор. 9:16). Він уважав своїм святим обов'язком виконувати Христове повеління аж до дня, коли Він відкличе його з землі у славу небес (2 Кор. 5:1-9, 2 Тим. 4:6-8).

д. ЯКІВ

Ап. Яків, по тілу брат нашого Господа Ісуса Христа, сам виявляв велику терпеливість і закликав усіх віруючих переносити різні негоди дня та переслідування за віру в Бога аж до приходу Христа, щоб отримати славну та нетлінну нагороду (Як. 5:7-9). Про незабарність приходу Христа він сказав: „Он Суддя стоїть перед дверима!” О, горе всім людям, які не примирилися з Богом через Христа і чекають на прихід справедливого Судді!

е. ПЕТРО

Ап. Петро любив науку про прихід Христа і навчав усіх віруючих бути готовими на цю славну хвилину зустрічі з Ним у славі небес, бо ця вістка є дуже певна і прихід Христа є незабарний. Коли це навіть видається барінням, — то це Божа ласка, яка не бажає смерті грішника, але хоче його спасти (2 Пет. 1:16-19, 3:9-13). Що є вашим бажанням: Чи бути спасеним навіки, чи умерти грішником і пожати жакливі наслідки відкинення того великого спасіння, яке хоче вам дати Бог через Ісуса Христа?

є. ІВАН

Ап. Іван бачив велике об'явлення Господа нашого Ісуса Христа на острові Патмосі у славі Другого Його приходу і все, „що незабаром статися має”. Про це він описав нам у своїх посланнях і в своїй книзі Об'явлення. У своїх посланнях він говорить про ту славну хвилину і закликав віруючих у Христа, щоб були завжди готові з радістю зустріти Його у славі (1 Ів. 2:28, 3:1-3). Чи прийняли ви його вістку і його заклик приготуватися до зустрічі Господа Бога вашого і вашого Спасителя?

ж. СВЯТИЙ ДУХ І ЦЕРКВА

Святий Дух і Христова Церква протягом усіх віків християнства невгмонно просять кожного грішника прийти до Христа: „Прийди!” (Об. 22:17). Кожний, хто прийшов до Спасителя, й от-

римав спасіння своєї душі, і став членом Христової Церкви та чує ту чудову вістку про Другий прихід Христа, кличе: „Прийди!” Кожний віруючий просить у гарчій молитві Христа: „Прийди, Господи, Ісусе!” (Об. 22:20).

Тепер є ще час закликати людей до покаяння і до віри в Христа, щоб вони спаслися від вічної загибелі. Чи є це метою вашого життя?

(Далі буде)

В. Домашовець

С. Тимців

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ВІРУЮЧОЇ ЛЮДИНИ

“Розум людини обдумує путь її, але кроки її наставляє Господь”. — Прип. 16:9.

Кожній людині приходится самій по-різному переживати своє земне життя, бо кожна людина має свою власну думку, а також має і свою особисту дорогу, яку повинна пройти лиш вона сама, дорогу, часто зовсім відмінну від дороги іншої людини. Навіть і тоді, коли людина, скажімо, знаходиться у певній групі людей, яким приходится спільно переживати ту ж саму гірку долю неволі, а потім і радість звільнення, то і тоді кожна окрема людина, в рамках її власного індивідуального існування та способу її думання, сприймає і переносить все це по-своєму.

Часом трапляється людині якась така не ясна, а то й не бажана, коротша чи довша, життєва дорога, що її обов'язково треба пройти, чимало перетерпіти, то спочатку цієї дороги людина аж ніяк не може зрозуміти і второпати, чому вона повинна саме тією, а не іншою якоюсь дорогою йти та переживати те чи інше, тоді коли інші люди тією дорогою не йдуть і не переживають того всього.

Щоправда, часом людина планує та обмірковує це сама і по-своєму, бо бажає для своєї вигоди пройти своєю життєвою дорогою якнайкраще, щоб бути щасливою у житті. Але як часто людина забуває, що не все ще залежить від її планування та старанного обмірковування, бо відомо, що “кроки її наставляє Господь”. Проте, помимо всіх зусиль і старанних обмірковувань, людина відчуває над собою щось вище, щось понад її роздумування, що бере верх над усім її еством, і тоді вона приходиться до переконання, що іншого виходу для неї нема, і що вона таки мусить власне тією дорогою йти, іноді аж до кінця свого земного життя.

Природно, така людина сама себе питає: чому ж то вона, а не хто інший, повинна йти саме тією, а не іншою дорогою, хоч вона сама собі цієї дороги й не вибирала? Але буває також, що на світі є багато таких людей, які в цьому самі собі завинили, бо вибрали собі таку погану дорогу, і то, власне, через їхню

неправильне думання. Правдою є також і те, що часом хтось інший з нещирості і навіть силоміць змусить людину тією дорогою йти, щоб опісля глузувати з неї, або щоб самому уникнути нещастя, яке може трапитись, на цій небезпечній дорозі, чи, навпаки, зіпхнути її з правильної дороги, передбачуючи досягнути собі якусь вигоду.

У моїй статті я не буду вдаватися до тих різних доріг, яких на світі є дуже багато, але тільки до тієї однієї дороги, по якій Сам Господь Бог призначив віруючій людині йти. Кожній спасеній людині також приходится один тільки раз у житті перейти тією дорогою. З неї вона звернути ще може, але назад повернути на цій же дорозі не може, щоб пройдену вже дорогу ще раз поправити, коли щось у житті не так було. Одне, що людина ще на цій дорозі може зробити, йдучи все вперед уже з допомогою Божою, — у майбутньому зберігати себе від попередніх помилок, тобто не грішити вже більше. А всю пройдену недобру дорогу, після щирого покаяння людини та прийняття до свого серця Ісуса Христа, Сам Ісус Христос очищає її, і Бог уже ніколи не згадає людині провини її. “Я, Я є Той, Хто стирає провини твої ради Себе, а гріхів твоїх не пам'ятає!” (Іс. 43:25). “Блаженний, кому подарований злочин, кому гріх закрито, блаженна людина, що Господь їй гріха не залічить, що нема в її душі лукавства!” (Пс. 32:1-2).

Тому добре є тій людині, яка прийняла Ісуса Христа за свого особистого Спасителя, зрозуміла тепер свою життєву дорогу, та йде по ній з вірою у Бога, яку визначив її Сам Бог. Зате горе є тій людині, тим більше віруючій, яка часом втікає від повеління Божого, як це було з пророком Йоною, який звертає з неї вбік і не хоче йти туди, куди Бог посилає, але вибирає собі власну доро-

гу. Пророк Йона, щоправда, почав уже йти своєю дорогою, але по ній він далеко не зайшов, і навіть через нього ще інші люди мали багато клопоту. Так буває з багатьма і тепер.

Блаженна та людина, яка не тільки знає добру дорогу, але вона цю дорогу широко любить, бо це дорога свята — це Сам Ісус Христос, Який каже: “Я — дорога, і правда, і життя” (Ів. 14:6); любить цією дорогою йти, бо у серці такої людини царює любов від Бога, “бо любов Божа вилася в наші серця Святим Духом” (Рим. 5:5). Ця любов тепер освітлює спасеній людині всю її життєву дорогу. Любов робить солодким наше життя. Хоч часом і тяжка є дорога, але це тільки тут, на цьому світі, вона такою є, бо у вічності цього вже не буде переживати спасена душа. Любов ця загоює в людині глибокі рани, що їх вона одержала від інших людей, яким вона прощає, та усуває гнітючий сердечний біль. У той спосіб “Ніколи любов не перестає!” (1 Кор. 13:8). Любов не сміє перестати у віруючій людині, інакше Ісус Христос не зможе забрати до Себе такої душі.

Похвальна річ для такої людини, яка після закінчення свого земного життя залишить за собою добрий приклад для майбутніх поколінь, щоб і вони знали, що це означає йти тією дорогою Божою і жити життям святим, за волею Божою: “Спогадайте наставників ваших, що вам говорили Слово Боже; і, дивлячися на кінець їхнього життя, переймайте їхню віру” (Євр. 13:7).

Але не забуваймо також і того, що Церква Христова через усі віки була переслідувана, як попередив Христос: “Коли вас світ ненавидить, знайте, що Мене він зненавидів перше, як вас. Коли б ви зо світу були, то своє світ любив би. А що ви не зо світу, але Я вас зо світу обрав, тому світ вас ненавидить. Прига-

дайте те слово, яке Я вам сказав: "Раб не більший за пана свого". Як Мене переслідували, — то й вас переслідувати будуть; як слово Мое зберігали, — берігтимуть і ваше" (Ів. 15:18-20). Тому кожному спасеному приходиться на життєвому шляху переживати різні прикросці, а зокрема тепер у нашій Україні...

Ось декілька прикладів. Погляньмо на життя ап. Івана. Лихі люди постаралися були так, щоб ап. Івана виселити з тієї місцевості, де він жив свято і проповідував про Христа, на безлюдний острів Патмос. Але вони не знали того, що в цьому була воля Бога для ап. Івана. Лихі і грішні люди задумали були зробити прикрість ап. Іванові, — а Бог, як знаємо, обернув це не тільки апостолові, але всім християнам на благословення. На острові Патмосі ап. Іван мав найкращу нагоду одержати "Об'явлення Ісуса Христа, яке дав Йому Бог, щоб показати Своїм рабам, що незабаром статися має" (Об. 1:1). Ап. Іван залишив нам книгу Об'явлення, над якою вже близько двох тисяч років працює людський розум, щоб зрозуміти остаточно суть цього Об'явлення.

Або візьмімо Джона Буньяна. В році 1660 його було вкинуто злими людьми до в'язниці, де він тяжко перетерпів за віру у Бога дванадцять років. Але там, у мурах холодної і сирої в'язниці, він написав найбільшу алегорію "Путь паломника", а потім і "Свята війна". Дотепер ще ніхто таких алегорій не написав, як Дж. Буньян.

А наш геній Т. Шевченко: чи зміг би він так свої твори одухотворити для нашого народу, якби він не пройшов дорогою важкого пережиття?

Чому ж то за нашого часу такі важливі і цінні рядки від тих осіб, що вивезені з України у чужий холодний Сибір? Тому що вони за віру у Бога не

тільки платять штраф грішми, але і своїм життям...

Цих усіх страждальців змусили йти тією дорогою, яку вони самі собі не вибирали, але в цьому була воля Бога. Тому вони сьогодні для нас є тими незастережними світочами Божого Провидіння.

Бувають ще і такі досить прикрі хвилини у людини, як це було у пророка Іллі. Пророк Ілля опинився у такому прикрому стані, що душа його була аж до краю пригноблена, і він не бажав навіть більше жити на цьому світі. Але Бог йому у той тяжкий час відкрив, що він не сам один із вірних перед Богом на землі, а що Бог має їх більше — ще сім тисяч (1 Цар. 19).

Отже, дорога душе, не падай на духу, але знай, що Бог має ще на світі таких людей, які тебе зрозуміють і допоможуть тобі; хоч, може, інші і вкинули б тебе до ями, як пророка Єремію, але знайдуться і такі, які ще витягнуть тебе (Єрем. 38). Бог пошле до тебе таку особу, яка подасть тобі теплу руку і промовить до тебе шире слово, що скрипить твою зболілу душу на твоїй непривітній дорозі життя. О, як жаль, що мало є сьогодні на світі таких людей! Але вони є, і дяка Господеві за них. Без них був би світ дуже бідний і порожній. А треба знати, що тільки задля таких богобоязливих людей існує ще цей світ.

Марк Твен, великий американський письменник, сказав: "Уникайте тих, хто намагається підірвати вашу віру в себе. Ця риса властива дрібним людям. Велика людина, навпаки, втіляє вам чуття, що ви можете стати великим". Отож, зміцнюй свою віру і не падай на дусі навіть тоді, коли опинишся серед таких дрібненьких і маленьких духом людей. Або ще хтось інший сказав: "Віруй у

свою віру, а сумнівайся у своїх сумнівах". І це — велика правда.

Історія Церкви має багато прикладів, коли великі духом та шляхетні характером особи витривало стояли у найприкріших обставинах.

Ап. Павло, пройшовши довгий життєвий досвід, пояснює, що для віруючого всі обставини можуть стати доброю школою: "І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре" (Рим. 8:28).

Якби таких героїв віри не було на світі, то ми не знали б про врятування трьох юнаків з огненної печі, які в безнадійних обставинах, надіялися на Бога, Який спас їх. А хіба історія молодого Даниїла у вавілонській історії є іншою від історії тих трьох юнаків? Даниїла було вкинуто до ями між левів, а Бог його і там спас. Історія повна таких прикладів і в наших часах, де свідомість щодо віри у Бога та свого земного шляху така всім їм ясна і проста, що жодні пекельні сили не можуть їх перемогти. Всі вони залишають нам гарний приклад, як треба наслідувати науку Ісуса Христа та йти за Христом по тій дорозі, яку нам вказав Сам Бог.

Перед тобою, любий друже, невідома тобі твоя майбутність, але знай, вона відома Богові, а тому твердо держися вірою Христа Ісуса, Його святого слова та живи для Нього.

Допомагаючи Своїм на цій життєвій дорозі, Господь часто посилає від Себе вірного друга, повного співчуття і розуміння. Якщо ж ти не можеш зустріти такого друга, то Христос Сам для тебе буде тим добрим Другом, як це було з тим чоловіком в Єрусалимі, біля брами Овечої, де була купальня Віфесда. Тридцять вісім років хворів він, і для нього не знайшлося ні одної людини, щоб йому допомогла, але про це знав Ісус Христос і прийшов у ту пору, коли цей не-

дужий чоловік найбільше потребував допомоги (Ів. 5:1-15).

Можливо, твоя дорога буде видаватися тобі безлюдною і порожньою, як це було з дияконом Пилипом, коли він ішов по дорозі з Єрусалиму до Гази, але Пилип ішов тією дорогою, і Господь його рясно поблагословив на цій дорозі, бо, йдучи тією порожньою дорогою, Пилип зустрів на ній одну тільки людину, етіопського вельможу Кандаки, якому засвідкував про Христа, і Бог спас цього вельможу від його гріхів (Дії. 8:26-40). Обидва вони потім розлучилися радісними і щасливими. Це багато значить — йти за голосом Божим.

І, накінець, поглянь, друже, на Ісуса Христа, Який свого часу прийшов був на цю землю до Своїх людей, щоб спасти, а вони Його не тільки не прийняли до свого грішного серця, але навіть із задрощів видали Його поганам на розп'яття на голгофському хресті. Ісус Христос гідно пройшов Своєю земною дорогою аж до кінця, тому-то Він і міг сказати про Себе так: "Я — дорога, і правда, і життя".

Справедливо також сказав щодо цього й ап. Павло: "У всьому нас тиснуть, та не потиснені ми; ми в важких обставинах, але не впадаємо в розпач. Переслідують нас, але ми не полишені; ми повалені, та не погублені" (2 Кор. 4:8-9). А чому це так, то ап. Павло сам і відповідає: "Ми завсіди носимо в нашому тілі й життя Ісусове. Бо завсіди нас, що живемо, віддають на смерть за Ісуса, щоб з'явилося життя Ісусове в нашому смертельному тілі" (2 Кор. 4:10-11).

"Блаженні непорочні в дорозі, що ходять Законом Господнім! Блаженні, хто держить свідоцтво Його, хто шукає Його всім серцем, і хто кривди не робить, хто ходить путями Його!" (Пс. 119:1-3).

Крах епохи міфів

10.

Кінець утопій

"І стане небо твоє, що над твоєю головою,
міддю, а земля, що під тобою, залізом".

Повт. Закону 28:23.

„Крізь усі нещастя і слабості, крізь усі кризи і небезпеки до щасливого майбутнього”, — це була чи не повсюдна мрія початку нашого віку.

Гасло: „Від кожного — по здібностях, кожному — по потребах”, — що висувалося принципом нового суспільного ладу, було чи не найбільш вживане у вигляді принади.

Утопія побудови власного земного раю, з повною рівністю всіх членів суспільства, де „поряд з всебічним розвитком людей виростуть і продуктивні сили на основі постійного прогресу науки і техніки та суспільне багатство поллється широким потоком”, стала чи не найзаманливішою спокусою сучасної людини. Були моменти, що втрачалось розмежування між фантазіями і реальністю. Пропаганда допроваджувала маси до стану ілюзій, і тримала міцно в цих кривих дзеркалах, затуманюючи дійсність.

З року в рік люди терпеливо переносили злигодні і чекали, що ось відчиняться заповітні двері до обіцяного щасливого життя, що ще трохи мине часу і з рогу достатку посиплеться небачене досі на землі добро, — тільки живи, веселись та розкошуй!

Тому болочішим прийшло протвердження, тому гіркіше по-

чуття розчарування приніс вихід з пропагандного трансу. Дим безвідповідальних надій і сподівань, пущений масам в очі, розвіявся, залишивши по собі тільки їдкість і сльози.

Хоч ми маємо приказку: „Людина — коваль свого щастя”, але вона розуміється, як заохота до ініціативи, наполегливості, до чітко окресленої мети, тоді як успіх та благословення залежать від Господа, Який пояснив: „Бо без Мене нічого чинити не можете ви” (Ів. 15:5).

Звідси, нехай би атеїзм висував найдзвінкіші гасла, нехай би укладав найкращі плани, нехай би докладав усіх зусиль, щоб запровадити лад і принести людям добро, — успіху йому не досягнути, бо він самотній, обмежений, без видіння і благословення Божого.

Боговідступне урядування є живим прикладом цієї правди. Загально стверджений факт: у країнах, навіть економічно розвинених, прихід до влади атеїстичних елементів закономірно пов'язується з катастрофічним економічним спадом. Інакше кажучи, куди приходить атеїзм, туди тягнуться за ним нестатки, до чого дотикається його рука, там викликає вона зубожіння і недолю. Хронічним явищем там дов-

железні черги перед дверима крамниць, постійно порожні полиці, що перед тим вгиналися від різного краму, вітер гуляє по подвір'ях, що колись завалені були скиртами збіжжя. Дефіцитні там навіть цвях та звичайна голка.

Тільки духовно незрячий не бачить цього, як у пророцтві зазначено: „Почуєте слухом, — і не зрозумієте, дивитися будете оком, — і не побачите... Затовстіло бо серце людей цих, тяжко чують вухами вони, і зажмурили очі свої, щоб коли не побачити очима й не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутись, щоб Я їх уздоровив!” (Матв. 13:14-15).

Тут розгадка тієї таємниці, чому певна частина людей не відсажується від деспотизму, а ще тягнеться до нього, бо втратила духовний зір і не спроможна зрозуміти суть зла.

Потрапивши до світу нереального мислення, людина не могла мати правильну орієнтацію ні в самій собі, ні у суспільних взаєминах, ні у справах права, ні в оточуючій її природі. Без духовного провідного світла їй не зоставалось нічого іншого, як керуватись власними почуттями. Як ми вже зазначували попередньо, тут починається життя стихійне, хаотичне, пожадливе, без відчуття міри. Людина нової ери уявила собі, що все може та що їй усе дозволено. Тяжко постраждала мораль, стоптано людську гідність, загублено зміст буття, а з тим і мету власного життя. Само собою зрозуміло, від людини такого гатунку годі сподіва-

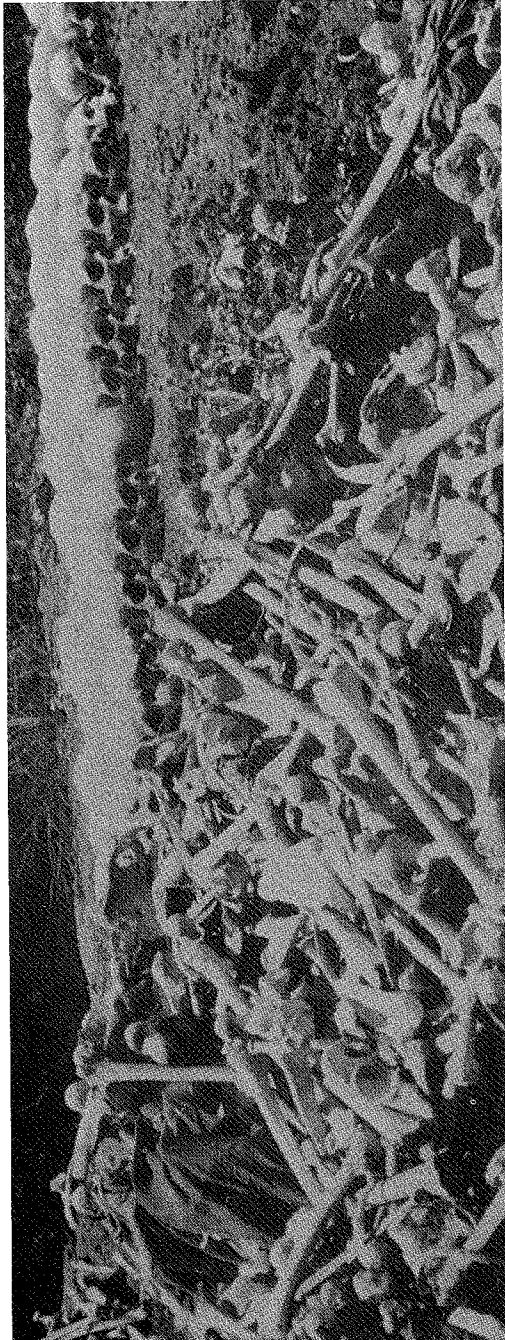
тися, щоб вона була здатна здійснити своє марення „кожному — по потребі”, або бодай забезпечити себе прожиточним мінімумом.

Прикладами, якого добробуту досягло китайське населення з приходом до влади нового режиму, переповнена книжка Ф. Бурлацького „Мао Цзе-дун та його спадкоємці”. Злиденність гігантської країни майже з мільярдною людністю переходить всяку уяву:

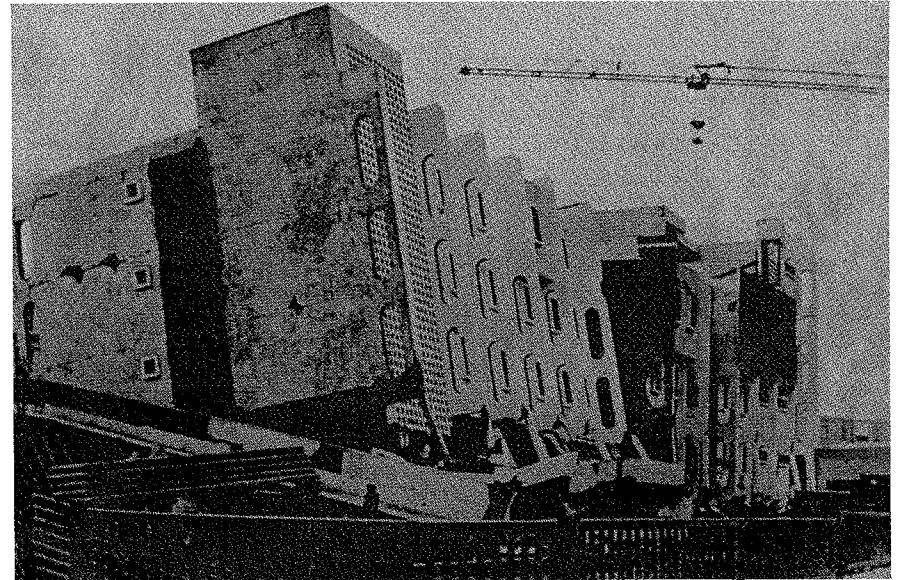
„У багатьох комунах стали застосовувати так звану оплату по потребі. Члени комуни отримували за свою працю тарілку супу в громадській їдальні та пару матер'яних тапочок. У деяких багатих народних комунах декларувались гарантії безплатного розподілу товарів та послуг. До числа таких гарантій відносились харчування, одяг, медична допомога, організація весіль, похорону, навчання дітей у школі і т. п. Само собою зрозуміло, що розподіл товарів ужитку відбувався на самому жалюгідному, вбогому рівні, набагато нижчому, ніж той, який мали попередньо селяни в кооперативі”.

Якщо врожай зерна в 1957 році досягав 187 млн. тонн, то в 1964 році 200 млн. тонн. Враховуючи приріст населення, виходило навіть деяке зменшення споживання на душу населення у порівнянні з передреволюційним часом.

Не так давно цілий світ потрясла вістка про голод і вимирання населення у Камбоджі, Ефіопії та інших країнах, де тільки атеїзм оголосив себе правним. Переживають гостру нестачу харчів 26 країн Африки. Пони-

Кості жертв комуністичного режиму в Камбоджі.

Сліди землетрусу в Ель-Аснамі, Алжир.

Війна між Іраком та Іраном.

ження життєвого стандарту стало причиною голосного страйку робітників у Польщі. Так довго, як існує Радянський Союз, так довго у нього болюча проблема прохарчування та забезпечення товарами широкого вжитку. А вся споживча система нагадує євангельське оповідання про багача і Лазаря. Хто зверху, той бенкетує, користається закритими розподільниками та спеціальними преміями, а решта населення, подібно до вбогого Лазаря, змушене задовольнятися кришкками, що падають із соціалістичного стола. Щедрі обіцянки про нестримний прогрес соціалістичного господарства та про таке ж зростання загального добробуту — не збулись, і нема найменшого вигляду на те, що колись збудуться.

Кореспондент Джордж Файфер недавно відвідав Радянський Союз і описав у „Вашінгтон Стар” свої враження про бачене і чує там:

Мешканець Ульяновська, міста, де народився Ленін, запевняє, що у крамницях можна купити сосиски тільки за рецептом лікарів — для недоїдаючих дітей. У Горькому нема м'яса, масла, овочів, муки. „Казахстанська правда” скаржиться, що мешканці сільських районів змушені витратити багато часу для того, щоб купити м'ясо і молоко в обласному місті. У лютому цього року „Правда” визнала, що населення столиці тяжко страждає від недостачі м'яса, сиру, солі, олії та крупи. Директор мережі господарчих крамниць признався кореспондентові: „Я певний, що ми

невідступно йдемо до цілковитого господарчого краху”. А один з друзів кореспондента відверто сказав: „Росія хвора страшною хворобою. Ми знаємо як лікувати пораненого пальця, але як лікувати смертельно хвору країну? Керівники вбивають усе добре, але в нас нема нікого, хто міг би їх замінити”. Минулого року Радянський Союз закупив за кордоном 31 мільйон тонн зерна. За останніми розрахунками західних експертів, цьогорічний врожай у Радянському Союзі принесе на 25 мільйонів тонн нижче необхідного мінімуму. Це означає, що харчова криза стане ще більш загрозливою. І це у країні, що колись сама експортувала добірне збіжжя.

А в Америці? На автомобільних буферах можна бачити таку наліпку: „Не нарікай на фермера, коли маєш рота повного”. Країна ще експортує мільйони тонн різного зерна та інших продуктів. Спішить з допомогою на стихійне лихо та голод в інших країнах. Ще святкує День Подяки з багато накритим столом. Проте чатує на неї задрісний ворог, щоб підточити цю світову хлібну підпору. І це може статись, якщо народ спокуситься атеїстичним свавіллям і відхилиться від Бога. Очевидністю такої небезпеки може служити приклад з дебатів двох кандидатів у президенти, що відбулися 22 вересня ц. р. в Балтімор. У ході дебатів виникло питання, в якій мірі можливі впливи Церкви на державні справи. Коли одному з кандидатів пригадали, що в 60-х роках він неодноразово намагав-

ся провести в Конгресі законопроект, що зобов'язував державних провідників керуватися заповідями Ісуса Христа, то він раптом відповів, що це була з його боку помилка, яку він два рази визнав прилюдно. Чи уявляємо собі, що чекало б Америку, якби президентське місце зайняв політик з такими духовними поглядами? А чи та кількість труднощів і нещастя, що з кожним роком міцніше вдаряють по американському добробуті, не результат поступового відходу від тих духовних засад, що лягли в основу свободи і благословення Америки? Аби Америка не пішла тією дорогою катастрофи, на якій на наших очах потерпіли аварію боговідступні країни, тепер найвищий час для спільної нашої молитви: Боже, рятуй Америку!

Щумовиння утопій політичних, суспільних, економічних, можна вважати, уже поза нами. На жаль, не минуло воно безслідно. Як розбурхана стихія, залишило по собі велику шкоду. Перед нами сувора дійсність з невідкличним питанням: Що ж далі?

Види на майбутнє тепер зовсім відмінні від тих, що передбачалися на початку нашого віку.

25 серпня 1980 року державний департамент ЗСА спільно з Радою по стану оточуючого середовища опублікував приготовлені для президента свої висновки щодо стану справ на нашій планеті до 2000 року. В документі розглядаються демографічні зміни, природні ресурси та екологічні проблеми світу. Супровідний лист до цього документа з усією поважністю попереджує, що через

20 років, тобто до 2000 року повстануть глобальні проблеми перестрашуючих пропорцій. Найважливіші з них:

Населення до 2000 року, мабуть, досягне 6,35 мільярда чоловік (в порівнянні до 4 млрд. у 1975 р.). Основний приріст населення передбачається в бідних, менше розвинених країнах.

Виробництво харчів збільшиться на 90%, кількість їх на душу населення збільшиться на 15%, в основному за рахунок розвинених країн, в інших же країнах воно може навіть зменшитись; ціна харчів збільшиться вдвоє.

Продовжуватиметься винищення лісів і запас їх зменшиться на 47% на душу населення.

Збільшиться нестача води, що вже тепер є поважною проблемою у багатьох районах.

Добування нафти досягне максимального рівня в 1990 роках; ціна на неї буде і далі підвищуватись.

Основною проблемою оточуючого середовища буде втрата сільськогосподарської землі через ерозію ґрунту, а також урбанізацію сільської місцевості. Велику шкоду спричинює оточуючому середовищу використання хімікатів; збільшується забруднення повітря і вміст у ньому окису вуглецю; спостерігається вимирання окремих тварин та рослинних видів.

Висновки являють собою важливу науково обгрунтовану працю, що б'є на сполох про наближення труднощів, які можна перебороти тільки зусиллями всього людства.

Вже тепер у світі щорічно знищується 245 тисяч квадратних кілометрів тропічного лісу (це майже площа Великобританії). На місці лісу розбиваються поля, міста, дороги. Якщо процес і далі буде йти такими темпами, через 50 років тропічні ліси, де росте два мільйони видів рослин і тварин та важливий постачальник кисню, можуть зникнути з поверхні землі.

Нафта, що зайняла перше місце між енергетичними ресурсами і давала величезну кількість дешевої енергії для потреб людства, очевидно, до кінця нашого століття стане вельми дефіцитною і коштовною сировиною. У 1960 році в світі зужито 9 мільярдів бочок нафти, в 1970 році — 15 млрд., у 1990 році, припускають, буде зужито максимум — 26 млрд., а в 2010 році впаде до 10,5 мільярда бочок. Нафтові джерела стають ласим куском і, як видно, можуть стати причиною недалекої „нафтової війни”.

Життя на нашій планеті так ускладнюється, що нагромаджує одну на одну світові проблеми. „Тривожний час”, — охарактеризував академік А. Сахаров сучасні обставини.

Людство відчуває наближення небувалої воєнної небезпеки. Величезна програма підземного будівництва провадиться багатьма країнами, щоб урятувати від знищення бодай якусь частину населення. Досягнення цивілізації, без культури серця, заганає людей до підземелля, до бомбосховищ.

Народи, що втратили ідею Бога і поклали всю свою надію на

політичні і соціальні перетворення, втратили своє внутрішнє життя, втратили себе, і змушені проходити важкий життєвий досвід. Атеїзм, виставляючи себе прогресивним, викликав світову кризу моралі і відповідальності. Внутрішній вандалізм і варварство загрожують кожній хвилині вирватися назовні.

Боже правосуддя, перестерігаючи, віддавна проголосило: „Бо гнів Божий з’являється з неба на всяку безбожність і неправду людей, що правду гамують неправдою” (Рим. 1:18). І гнів цей гостро відчувається в усій тій сучасній ситуації, що з кожним роком все більше погіршується.

Разом з тим, Боже співчуття до людей, як співчуття доброго Небесного Отця до Своїх дітей, все ще, з глибоким жалем, апелює: „Слухайте, небеса, вважай, земле, бо Господь говорить: „Дітей я виховав і виростив, а вони збунтувались проти Мене... По чому вас іще бити, вас, що не перестаете бунтуватися?.. Обмийтеся, станьте чистими; усуньте з-перед Моїх очей нікчемні ваші вчинки; перестаньте чинити зло! Навчіться добро чинити; шукайте правди, захищайте пригнобленого, обороняйте сироту, заступайтеся за вдову! Ходіть же й розсудимось, — говорить Господь. Коли б гріхи ваші були, як багрянниця, вони стануть білими, як сніг; коли б, мов кармазин, були червоні, стануть, як вовна. Як схочете бути слухняними, то їстимете від благ країни. А як затнетесь й бунтуватиметесь, то меч пожере вас, бо уста Господні так говорять” (Іс. 1:2, 5, 16-20).

Велика помилка привела світ до межі катаклізму. Але усвідомлення цієї помилки може стати поворотним пунктом до самосвідомости, до виправлення, до врятування.

Віднайти себе, побачити високу мету свого життя, пізнати Бога, Творця і Вседержителя світу,

— найпевніше забезпечення найкращого теперішнього і майбутнього людства. Знайти те, що Боже, тоді людське прийде легко, тоді Сам Бог буде піклуватися людством: „Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, — а все це вам додасться” (Матв. 6:33).

Д-р І. Беркута

Володимир Домашовець

УНІКАЛЬНІ ЧУДА ІСУСА

17.

У ході довгого чекання на сповнення наведеного вище сподівання всього створіння постали різні неправдиві релігії та фальшиві культу вже раніше Першого приходу Христа на землю і після того, як Він вознісся на небо. У тих фальшивих релігіях у дечому знаходимо подібність до того, що зробив Христос, але воно є спотворене і перекручене людською гріховною уявою і сатаниною неправдою. Тільки в Христі маємо ідеальне виконання Божих обітниць і сповнення найглибших людських сподівань.

У Першому Своєму приході Христос виконав окуп людського роду на землі, і тепер Він спасає всіх, хто повірить у Нього як у свого особистого Спасителя; у Другому приході Христос встановить для всіх, хто прийняв Його спасіння, Своє Царство — правдиву Теократію, бо Еммануїл (у

перекладі — „Бог з нами”) буде царювати від краю до краю землі як Цар над царями.

З наведених думок бачимо, що найбільше чудо — втілення Сина Божого в людському тілі — було також виконанням відвічного Божого плану та Його вічної постанови — спасти цей грішний світ від загибелі. Спасіння людей Бог не міг виконати через грішну людину, але тільки через Свого Однородженого Сина — Сина Божого в людському тілі. Фундаментальною доктриною Біблії є те, що тільки Бог міг спасти людей від їхніх гріхів, і для тієї мети Син Божий прийшов у світ, бо, за планом Божим, це була єдина дорога і єдиний спосіб відкупити людський рід і примирити його з Собою. Отже ради нашого спасіння Бог мусив прийняти подобу людини. „Во що було неможливе для Закону, у чому

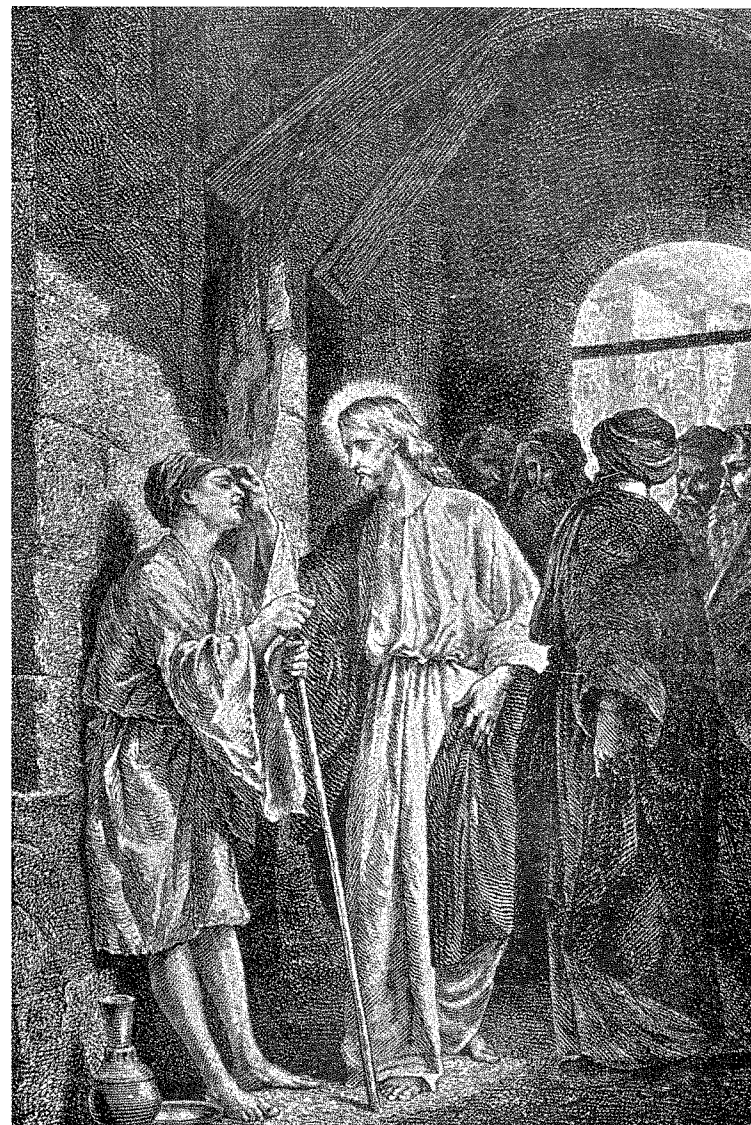
він був безсилий тілом, — Бог послав Сина Свого в подобі гріховного тіла, і за гріх осудив гріх у тілі” (Рим. 8:3).

Бог також дав нам можливість докладно пізнати Себе в образі Людини, в Сині Людським: „Хто бачив Мене, той бачив Отця... Я — в Отці, а Отець — у Мені” (Ів. 14:9-11). Він створив нас на Свій образ і на Свою подобу (Бут. 1:26-27, 5:1-2), „щоб були подібні до образу Сина Його” (Рим. 8:29). Наслідком гріхопадіння образ і подоба Божа в людині була знищена. Упавший у гріх Адам породжував своє насліддя не за образом і подобою Божою, але за подобою своєю і за образом своїм (Бут. 5:3). У цей спосіб усі люди народжуються в стані духовного упадку — у гріхах (Пс. 51:6), в Адамовій подобі.

Щоб знайти та пізнати образ Божий у людському тілі, нам потрібно шукати Ідеальної Людини, тобто такого Прототипу Людини, в Якому образ і подоба Божа сяяли б божественною ласкою та правдою. Хто ж був Такою Людиною і де можна її знайти? Апостол Іван підкреслює той важливий аспект самооб’явлення Бога в Христі Ісусі: „І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне ласки та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця” (Ів. 1:14, пор. 1 Ів. 1:1-3). На Нього вказав Іван Хреститель — Його провісник, кажучи: „І я бачив, і засвідчив, що Він — Божий Син!” (Ів. 1:31). Також ап. Андрій, знайшовши свого брата Симона, сказав йому: „Знайшли ми Месію, що визначає Христос” (Ів. 1:41).

Отже Бога, що явився в тілі, люди знайшли та бачили в Ньому найвищий Ідеал — чистий образ і досконалу подобу Божу. Вони знайшли Того, Хто заговорив людськими словами, але небесною мовою (Євр. 1:1-4); вони побачили „Христа, а Він — образ Божий” (2 Кор. 4:4); „Він є образ невидимого Бога, роджений перш усякого творива” (Кол. 1:15). Вони знайшли Того, на Кого недостойне було дивитися людське око, перед Яким тануло серце і перед Яким схилялося все єство людини у найбільшій пошані, у найглибшому захопленні, здивуванні та тремтінні (Іс. 6:4-5, Дан. 10:5-9, Лк. 8:37, Мт. 28:9, Дії 9:3-7, Об. 1:12-18). Різниця між Його величністю, досконалістю, святістю та славою, а між людською недосконалістю, неправедністю і гріховністю була така велика, як небо над землею. Тому при першій зустрічі з Христом Симон каже: „Господи, — вийди від мене, бо я грішна людина!” (Лк. 5:8).

Бог подав нам також Свій незмінний стандарт Ідеальної Людини, після якого ми могли б пізнати, що є імітацією, підробкою чи фальшуванням Того Ідеалу, а що ні. Припустімо, що в підручнику є докладно описана чудова рідкісна квітка, яку можемо знайти в певній частині світу та в певній порі року. Щоб її знайти, ми мусимо вибратись у дорогу в означений час, в окреслене місце, з підручником у руках і шукати між різновидами квітів за однією квіткою, яка під кожним оглядом підходить до описаної у підручнику. І ось, ми

Уздоровлення сліпого.

її знайшли і перевірили, що все вповні відповідає до описаного в підручнику. З цього ми пізнали б, що знайшли дійсну квітку.

Бог об'явив Свою волю для нас і докладно описав у Своїм Слові — в Біблії нашого Спасителя тисячі років перед Його з'явленням у тілі, аби, коли Він прийде, ми могли прийняти Його і не чекали на іншого. „Я прийшов у Ім'я Свого Отця, та Мене не приймаєте ви. Коли ж прийде інший у ім'я своє, того приймете ви” (Ів. 5:43).

У Писанні Бог сказав через Мойсея так: „Пророка з-посеред тебе, з братів твоїх, такого, як я, поставить тобі Господь, Бог твій, — Його будете слухати, згідно з усім, що жадав ти від Господа, Бога свого, на Хориві у дні зборів, говорячи: „Щоб більше не чути мені голосу Господа, Бога свого, а цього великого вогню вже не побачити й не померти” (Повт. 18:15-16). Тому вся Біблія вказує на Христа, вся історія людства має єдину правдиву розв'язку тільки в Ньому. Коли ж Він прийшов, то сказав: „Дослідіть но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, — вони ж свідчать про Мене! Та до Мене прийти ви не хочете, щоб мати життя” (Ів. 5:39-40). Але всі, хто прийшов до Нього в щирім покаянні і з вірою приглянувся до Нього, ті засвідчили так: „Ми знайшли Того, що про Нього писав був Мойсей у Законі й Пророках, — Ісуса”; або: „Учителю, Ти — Син Божий, Ти — Цар Ізраїлів!” (Ів. 1:45-49). Лише в Христі Ісусі, Господі нашім, знаходимо той досконалий Ідеал

життя, провіщений пророками, за Яким тужить наша душа.

З того огляду, можемо цілком сміливо сказати, що вся причина невірства, гріха, зла та неволі людей є з незнання Писання і з непізнання Христа. Якщо хто допускає, що Бог є, Він мусить у його понятті бути досконалим Богом, Який створив і любить людину, з тієї причини Він не міг би дивитися цілком байдуже на її загибель, але мусив послати для неї Своє спасіння. У Христі Ісусі Бог явився в тілі для нашого спасіння, і, власне, те спасіння Боже належить прийняти вірою як Божий дар з святого неба.

Чудо пророцтва

Згадуючи про найбільше Чудо, — Чудо втілення нашого Господа Ісуса Христа, ми не можемо проминути важливості чуда пророцтва про Його Перший прихід на землю. Понад триста тридцять пророчих провіщень у Старому Заповіті, переданих протягом кількох тисяч років, вказують на Христа і сповнилися буквально. Всі вони збулися так докладно, що, вивчаючи їх, ми не можемо мати найменшого сумніву, що вони свідчать тільки про Ісуса Христа. Ймовірність детального сповнення кожного з них в одній Особі сягає неймовірно великого числа, а це є велике чудо, що кожне з них сповнилося дослівно. Хто знав Старий Заповіт, хто вивчив його пророцтва і зустрівся з Христом, той не міг мати жодного сумніву, що це — Той, про Якого звіщали пророки, про Якого свідчить усе Писання.

Тому засумованим і розчарованим учням, яких огорнув туман сумніву щодо Христа, найкращим доказом правдивості Христоваго месіянського послання було сповнення пророчих провіщень про Його смерть і воскресіння. Щоб розбудити в них віру, Христос говорив їм з Писання усе, „про що сповіщали пророки” (Лк. 24:25-27, 32). Коли люди на чолі з ученими в Писаннях сумнівалися щодо Його служіння як Месії, Христос закликав їх дослідити докладно пророцтва Писання, які свідчать про Нього (Ів. 5:39). У день П'ятидесятниці, коли Святий Дух злинув на Христову Церкву, засвідчуючи про Господа Ісуса Христа, ап. Петро посилається на пророцтва у Старому Заповіті, які сповнилися в Христі та в Його Церкві (Дії 2:16-21, 23, 25-28, 30-32, 34-36). Також у храмі ап. Петро звертається у своїй проповіді до пророцтва, щоб переконати всіх щодо чуда сповнення провіщень пророків у Христі (Дії 3:18, 20-26).

Степан, первомученик, на суді перед синедріоном звертається до пророків про Христа (Дії 7:51-52). Пилип, диякон єрусалимської Церкви, вияснив єтіопському вельможі пророцтво Ісаї про Христа (Дії 8:34-35). Ап. Петро посилається на пророцтва Старого Заповіту в проповіді сотникові Корнілієві та його родині: „Усі пророки свідкують про Нього, що

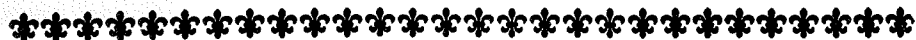
кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його Іменням” (Дії 10:43). Ап. Павло також уживав пророцтв з Писання щодо Христа у своїх проповідях до юдеїв і до різних народів (Дії 13:23-41, 47). Наслідком докладного вивчення і проповіді пророчої вістки про Христа „ширилося Слово Господнє по цілій країні” (Дії 13:49).

І в наші часи духовно сильні є тільки ті віруючі, які знають Писання всебічно, які не занедбують пророцтв Біблії щодо Першого і Другого приходів Христа. Пророча евіденція щодо правдивості Писання та сповнення провіщень про Христа є потужним переконливим фактором для зродження і росту віри в Господа Ісуса Христа.

Незаперечні докази сповнених пророцтв про Христа є непохитною підставою віри в сповнення ще несповнених пророцтв про Христа в Його Другому приході. Уся пророча вістка Святого Письма вирощує та угрунтовує нашу віру в Особу Христа, бо тільки Він є Той, що „усі пророки свідкують про Нього”. Чудо пророцтва про Христа є незаперечним фактом Біблії, є непоборною дійсністю в історії, — Христос прийшов у світ, як про Нього звіщали пророки. Тому ми є блаженні, коли вивчаємо все, що про Христа сказано в Писаннях (Об. 1:3, 22:7).

(Далі буде)

МЕРТВЕ ПОМОГЛО ЖИВОМУ

Оповідання

На світі між людьми багато різних недуг. І ці недуги є не лише нашого двадцятого віку, що їх лікарі вивчають і лікують людей, але вони були і в минулих часах, і не менше, як тепер. Ще за часів пророка Ісаї не бракувало різних недуг і хвороб, він говорить: „Куди, в яке місце вас іще бити, коли ви не перестанете бути упрямими? Кожна голова в ранах, кожне серце хворе. Від підосви в носі та й до тім'я на голові нема в ньому здорового місця: рани, синяки, рани гниючі не вичищені, не перев'язані й не зм'ягчені оливою” (Іс. 1:5-6). Коли взяти під увагу людські недуги тілесні і душевні, — різного роду інваліди, алкоголіки, наркомани, а відтак безвірників, що не визнають над собою духовного Божого проводу, то дійсно невідомо, де їх бити, і як їх лікувати.

У давнині не тільки юдейські священики були певними лікарями від різних хвороб, але й служителі інших східних релігій, що межували з царством Ізраїлю. Багато того часу людей, що були духовними провідниками народів, уважали, що всі недуги та випадкові каліцтва були з причини гріха. Так думали й учні Христові. Учні, йдучи разом зі своїм Учителем, зустріли сліпого чоловіка, що народився сліпим, який

сидів і просив милостині. Учні запитали свого Учителя: „Учителю, хто згрішив: він чи батьки його, що сліпим народився?” Ісус, відповідаючи, каже: „Ні він не згрішив, ні батьки його, а щоб з'явилися діла Божі на ньому”. Цебо, що Христос, Син Божий, має силу сліпим відкривати очі. І каже до учнів: „На суд Я прийшов у світ, щоб бачили темні, а видючі (ті, що казали, що все знають) — сліпими стали”.

*

Не дуже давно Організація Об'єднаних Націй оголосила статистику сліпих, а їх по світу — двадцять мільйонів. Це дійсно щось жахливе. Людина відчуває, що сонце гріє, але його не бачить. Невидюча людина без допомоги найближчої родини, чи ближнього, чи опікунчих закладів, цілком безрадна до життя. Але чи то тільки велике нещастя сліпців? Вистачить зайти до аптеки й глянути на полицки, скільки там різних і прерізних пляшечок та баньок, наповнених різними ліками на всі хвороби, знані медицині. Так що оповідання „Мертве допомогло живому” — не фікція, — але правда, про яку йде мова.

*

Заголовок цього рідкісного оповідання: „Мертве допомогло живому” для нашого читача бу-

де дещо „дивацький”. Але на світі все можливе. Мій приятель, журналіст, викладає філософію в одному західнонімецькому університеті. Пише: „Дорогий Друже, пробачте мені, що я так довго до Вас нічого не писав! Просто, з певної причини. Навістила мене якась дивацька нашірня недуга, переважно в суглобах. Почало боліти й свербіти, й не знати, що робить? Звернувся я до мого лікаря, який, як тільки міг, переглянув, потішив мене, що це не є ніяка небезпека. Приписав мені пілюлі, а по тижневій прийдете знову на оглядини. Проїшов тиждень, ковтаю я ці пілюлі, але нічого не помагає. Приходжу вдруге до лікаря, знову переглянув, провірив кров, і далі приписав ці самі пілюлі. Проїшов другий тиждень, зужив я всі пілюлі, а моя нашірня хвороба тримається мене, як реп'ях кожуха”.

Але на його потіху він довідався, що є один лікар, трохи пожилий, але практичний і обізнаний з різними хворобами. Коли він прийшов до нього, той перевірів хворобу, як всі інші лікарі, і сказав: „Я не приписуватиму вам якихось ліків, подібно, як перший ваш лікар, бо на цю вашу хворобу нема медицини. Я щиро раджу вам поїхати до Ізраїлю, до Мертвого моря, приймати водянї

купелі і вигріватись на сонці, — але їхати туди лікуватись треба з повною вірою, що те морське й сонячне лікування вповні допоможе”.

Пацієнт пораду лікаря прийняв з повним довір'ям. Побув він перший раз на курорті і переконався, що лікування за порадою лікаря дає свій результат. Повернувшись додому, по короткому часі поїхав удруге і, на його велику радість, побачив, що Мертве море і сонце його хворобу вилікувало. Сталося так, як казали старі люди: „Мовби корова язиком слизала”.

„Та мимо того, — пише приятель, — що Мертве море допомогло позбутися нашірної хвороби, при цій нагоді ще мав можливість виголосити кілька доповідей в Ізраїлі, впершу чергу в Єрусалимському університеті, а відтак в інших місцях. На подібну хворобу лікувались інші люди, навіть знайомі, але їм подібне лікування Мертвого моря не допомогло”. Де причина тієї невдачі для інших, що разом лікувались? Можливо, що пацієнт, якому лікар радив їхати з вірою, так і учинив. І його віра виправдала себе. Він вповні вірив, що Мертве море і сонце, — є в Божому розпорядженні, і тому „Мертве допомогло живому”.

Любомир Забіренко

Погана та вівця, що з вовком гуляти ходить.
Хто хоче наказувати, той мусить навчитись користися.

ФЕНОМЕНИ ЖИТТЯ

ГЕНІАЛЬНА ДИТИНА

У Вустері, стейт Массачусетс, живе п'ятирічна Алісія Вітт. На перший погляд нічим вона не вражає — звичайна мала дитина, з пухленькими щічками і прив'язаністю до ляльок. Але довідавшись більше про неї, не можна вийти з подиву її феноменальністю.

Сказати, що її здібності виявились рано — означає нічого не сказати. Через п'ять годин після її появи на світ Алісія правильно виводила мелодію колискової, яку співала її мама, а через місяць почала говорити. У віці семи місяців вона навчилася читати, а до двох років студіювала Шекспіра і добре розумілась у податкових формах, що для багатьох американців до кінця їхнього життя зостаються таємницею за сімома печатками.

У віці трьох років дівчинка пройшла психологічні дослідження, які показали, що за своїми розумовими здібностями вона знаходиться на одному рівні з двадцятирічними.

У чотири роки Алісія заявила здивованим батькам: "Я шойно закінчила мій перший роман" — оповідання про одну телевізійну артистку. А тепер у папці Алісії вже п'ять "романів", і вона закінчує шостий.

А що вона думає робити, коли виросте?

"Спочатку я стану президентом, — каже Алісія, — а якщо праця президента мені не сподобається, я її залишу і вийду заміж".

ЗРОБИТЬ ЩОСЬ ДОБРЕ

До лікаря звернулася одна жінка, що часто хворіла. Лікар уважно і довго досліджував причину хвороби, і прийшов до висновку, що в неї так звана уявна хвороба, яка виникає від бездіяльності.

— Пані, — сказав лікар, — я дам вам пораду і разом з нею рецепт. Я певний, що це вам допоможе, якщо ви погодитесь прийняти їх від мене.

— Звичайно, лікарю, — відповіла жінка.

— Зробіть щось добре для оточуючих вас і ваше здоров'я покращає.

Жінка послушалася поради і незадовго видужала.

З історії речей

ВІК ПАПЕРУ

Вік усім нам добре відомого звичного паперу досить солідний: понад 2 тис. літ. Перші згадки про нього відносяться до 123 року до Р.Х. Східні майстри використовували для виготовлення паперу дуб, шовковицю, бамбук, а пізніше ганчір'я, відходи канатного чи текстильного виробництва, клаптики льняних та бавовняних тканин. Процес цей, що існував майже без змін понад 18 віків, був надто тривалим і трудомістким. Зужитий папір, так званий "битий", ішов на різнома-

нітні дрібнячки. На Європейському континенті про папір довідались у XII ст.

На Русі великого поширення набув дешевий берест, а важливі листи писали, як відомо, на пергаменті. Взагалі, папером вже тоді називався будь-якого роду діловий лист.

На думку істориків, першим прийшло до наших пращурів не слово "бумага", а "бумажник" — так називали виготовлені з бавовняних тканин попони і пітники для коней. А. М.

ЗВІДУСІЛЬ

● Швейцарські вчені розробили мініатюрні прилади, які можна вмонтовувати навіть у жіночі прикраси. У будь-який час вони повідомляють про частоту пульсу, температуру, артеріальний тиск. Це зручно для людей, які страждають на різні хронічні захворювання. Хворі на астму, наприклад, можуть придбати намисто, в яке вмонтовано індикатор, що світловим сигналом реагує навіть на незначне підвищення в повітрі двоокису сірки. А тим, хто страждає на серцеві хвороби, стане у пригоді браслет із світловим індикатором. Його мерехтіння попереджає про підвищення частоти пульсу.

● У курців віком від 17 до 35 років часто відбуваються склеротичні зміни у сітківці очей. Про це свідчать дослідни-

вчених університетської очної клініки у Майнці (ФРН). З 28 піддослідних, які курять не менш як п'ять років по 15 сигарет щодня, у 18 виявили ураження сітківки очей — початок склеротичних змін. Перевіривши 38 некурців, лікарі виявили такі зміни лише у двох випадках.

● Таксофони, оснащені мікропроцесорами, з'явилися на вулицях Лондона. На табло з фотодіодами видно набраний номер, завдяки чому можна швидко виявити помилку і передзвонити. Апарат приймає монети будь-якої вартості, акуратно видає здачу. Під час міжміського зв'язку він показує тривалість розмови та суму до сплати. Ці дані автоматично передаються в бухгалтерію телефонного вузла.

● Один психолог Оксфордського університету (Англія) під час кругосвітньої подорожі вивчав мову жестів представників різних народів. Він зокрема зазначає, що протягом годинної розмови англієць не зробив жодного жесту, фінн прожестукулював один раз, італієць — вісімдесят, француз — сто двадцять, мексиканець — сто вісімдесят разів.

● Американець Стюарт Сендоу зібрав понад 3500 цікавинок про тривалість різноманітних процесів та явищ. Ось кілька з них: 0,000 002 секунди “живе” елементарна частинка мю-мезон, за 1 хвилину серце миші робить 1000 ударів, 21 день продовжується весілля в Йемені, 22 роки в середньому необхідно людині, аби забути імена та обличчя майже всіх однокласників.

● У центральній частині японського острова Хонсю є гора, що своїми обрисами нагадує дідуся з бамбуковим кошиком. Як тільки з її вершини зійде сніг, селяни повідомляють віддалені поселення: “Дідусь пішов саяти — і нам пора”. І справді, якщо в цей час не розпочати сівбу рису, то через два-три дні вже буде пізно.

● Найголосніше співає птах “дзвін” (хазмаринікус), який мешкає в лісах Бразилії. Коли надворі спека і все живе завмирає, цей маленький птах (він завбільшки з дрозда) з яскравим оперенням

починає захоплено співати. Його спів нагадує звуки дзвона, його чути з відстані трьох кілометрів.

● Дрібна рибка “лапша”, що живе поблизу морських берегів, цілком прозора і тому не помітна навіть для гострого ока чайок.

● Якби м'язи людини скорочувалися так само швидко, як у комах, то вона змогла б бігти із швидкістю 500 км на годину.

● У басейні ріки Амазонки, неподалік кордону Венесуели, виявили з літака три піраміди, вкриті буйною тропічною рослинністю. Найбільша з них перевищує 200 метрів. Тепер одна експедиція збирається прокласти собі шлях через тропічні ліси до тих пірамід. Хто їх збудував, коли — поки що невідомо.

● Журавлиха відкладає два яйця. А пташенят батьки висиджують нарізно: одне — батько, друге — мати, у двох гніздах. Пізніше сім'я знову збирається разом.

● Сонце випромінює за три хвилини стільки ж енергії, скільки людство витрачає за рік.

● Майже 90 відсотків усіх відомостей про навколишній світ людина дістає через органи зору.

● Населення Землі тепер подвоюється кожні 25 років.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Якщо прагнете якнайглибше пізнати Господню науку — Біблію і довідатися про волю Божу, про спасіння світу, про наступні події у світлі Господньої науки та про вашу вічну майбутність;

якщо хочете поширювати ваше знання з вітчизняної і всесвітньої історії та з інших галузей науки;

якщо цікавитесь ходом і спрямуванням сучасного життя і бажаєте бачити не тільки його лицеву сторону, а й безсторонній аналіз;

якщо любите літературу в добірній рідній мові, з дотриманням християнської етики — не забудьте передплатити на 1981 рік журнал „Віра й Наука”.

Передплатна ціна на рік — 8.00 доларів.

Передплату посилати на адресу скарбника
Антоня Коцепули:

“Faith and Science”

P.O. Box 1563

Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

НОВІ ВИДАННЯ

Д-р Іван Беркута. „Світло і тіні”. Есхатологічні роздумування. Накладом Християнського Видавництва „Дорога Правди”. 1980.

Книжка оповідає про майбутні події, базовані на Святому Письмі та сучасному розвитку історії.

Книжка ділиться на наступні розділи: Бунтівлива планета, Сліди першого бунту, Великий план, Звірина з моря, Тасманиця беззаконня, Час гніву, Горе, Армагеддон, Тисячолітнє Царство, Кінець зла, Книга життя, Вище буття.

Сторінок — 160. Ціна — 6.00 доларів.

Замовлення посилати на адресу Видавництва:

“Dorooha Prawdy”, P.O. Box 3, Station D,

Toronto, Ont., Canada — M6P 3J5

Або на адресу нашого журналу:

“Faith and Science”, 101 Cambridge Road,

Brookhaven, Pa., 19015, U.S.A.

МУДРІ ДУМКИ

Себе перемогти — найбільша перемога.

Від одного гнилого яблука десять загниється.